

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПРАВА ТА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«31» серпня 2023 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВКПШ 2.2.5 «АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ ТА Е-ПОСЛУГИ»

Освітньо-професійна програма	<u>Публічне управління та адміністрування</u>
Спеціальність	<u>281 Публічне управління та адміністрування</u>
Факультет	<u>Економіко-правовий</u>

2023 – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративні послуги та е-послуги» для здобувачів вищої освіти ОПП «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (галузь знань – 28 «Публічне управління та адміністрування»).

Розробник:

Волік Вячеслав Вікторович, професор кафедри права МДУ, доктор юридичних наук, професор

© Волік В.В., 2023

© Маріупольський державний університет, 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>28 Публічне управління та адміністрування</u>	Обов'язкова з циклу дисциплін професійної підготовки	
Семестрових модулів – 1	ОПП «Публічне управління та адміністрування» <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат		Семестр	
Загальна кількість годин: – 90 год.		I-й	I-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: <u>Другий (освітньо-професійний) рівень</u> Ступінь вищої освіти: <u>Магістр</u>	Лекції	
		10 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		69 год.	72 год.
		Індивідуальні завдання:	
1 год.	2 год.		
		Вид контролю: Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 10/70 (14%)

для заочної форми здобуття вищої освіти – 10/74 (13%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни:

а) науково-юридична – поширити й поглибити у здобувачів вищої освіти теоретичні знання та практичні навички в сфері надання адміністративних послуг та е-послуг, ознайомитися з відповідними нормами та інститутами України і світу в цій сфері, а також дати чітке сучасне уявлення що ми розуміємо під такими правовими категоріями як «адміністративні послуги», «електронний документ», «е-послуги» «електронний документообіг», «цифровий підпис», «інформація» та ін., а також їх зміст та їх дискусійні різновиди. Науково-юридичною метою є також формування та уніфікації єдиної державної системи з належної організації відповідних процесів та дотримання вимог до належного надання адміністративних послуг, оформлення електронних документів та їх захисту, яка стане близькою до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом її діяльності буде служіння народові, національним інтересам. Ця система буде підконтрольною народові, прозорою, побудованою на наукових принципах.

б) загальноосвітня – сприяти становленню сучасного всебічно-розвинутого висококваліфікованого фахівця-юриста для органів державної влади і установ різних форм власності, здатного на достатньому рівні репрезентувати органи та установи у відносинах з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та громадянами, глибоко формувати та розвивати правові знання здобувачів вищої освіти, уміння розгорнуто аналізувати нормативно-правові акти та інші законодавчі та відомчі документи; виробляти високопрофесійні актуальні навички самостійного аналізу адміністративно-правових явищ, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації; виробляти настанови на оволодіння професійними вміннями та навичками;

в) виховна – формувати ціннісні орієнтири здобувачів вищої освіти відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненні української держави; формувати в майбутніх науковців максимально високий рівень правової свідомості та правової культури, професійних та особистісних якостей.

Завдання навчальної дисципліни:

1) засвоєння основних сучасних теоретико-правових положень, що стосуються:

- сутності поняття та ознак адміністративних послуг (е-послуг);
- теоретичних засад та класифікації адміністративних послуг (е-послуг);
- державної політики у сфері надання адміністративних послуг (е-послуг);
- стандартизації надання адміністративних послуг (е-послуг);
- якості адміністративних послуг та критерії її оцінки;
- компетенції та структури Центру надання адміністративних послуг (е-послуг);
- контролю у сфері надання адміністративних послуг (е-послуг);
- кадрового забезпечення процесу надання адміністративних послуг (е-послуг);
- інформаційно-комунікативного забезпечення процесу надання адміністративних послуг (е-послуг);
- правового регулювання функціонування Єдиного державного порталу адміністративних послуг (е-послуг);
- сучасних підходів до модернізації державного управління та доктрина адміністративних послуг (е-послуг);
- створення Єдиної системи електронного документообігу на загальнодержавному рівні;
- інформаційної карти адміністративної послуги (е-послуг);
- поняття, ознаки, особливості контролю з боку громадськості щодо надання адміністративних послуг (е-послуг);
- концепції нового публічного врядування (New Governance);
- концепції паблік менеджменту (Public Management).

2) вирішення у майбутньому професійних завдань з урахуванням останніх досягнень науки;
 3) володіння основними професійними компетенціями у сфері адміністративних послуг та е-послуг, зокрема:

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження та критерії оцінки ефективності застосування процедур надання адміністративних послуг та е-послуг;
- здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення та розв'язання проблем у сфері надання адміністративних послуг та е-послуг;
- впровадження організаційних і технічних заходів з метою покращення організації надання адміністративних послуг та е-послуг;
- здатність та готовність до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів у сфері надання адміністративних послуг та е-послуг;
- здатність до організації діяльності адміністративних інститутів з урахуванням теорії та практики у сфері надання адміністративних послуг та е-послуг;
- впровадження ефективного розподілу завдань, функцій, обов'язків і повноважень з організації діяльності певного структурного елементу суб'єктів адміністративного права у сфері надання адміністративних послуг та е-послуг;
- розробка методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань надання адміністративних послуг та е-послуг.

4) у консультаційній діяльності:

- надання допомоги та консультацій здобувачам вищої освіти з практичних питань щодо надання адміністративних послуг та е-послуг.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – вибіркова компонента з циклу дисциплін професійної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни відбувається на основі отриманих знань та навичок за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти та з наступних навчальних дисциплін: «Комп'ютерні системи та технології», «Теорія держави і права», «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування», «Конституційне право України», «Основи сталого розвитку суспільства», «Управлінський контроль в публічній сфері», «Публічне адміністрування», «Інформаційне право», «Інформаційні системи в публічному управлінні», «Державне управління та виконавча влада в Україні», «Адміністративне право», «Право Європейського Союзу».

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS є вибірковою компонентою освітньо-професійної підготовки.

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.
Загальні компетентності	<p>ЗК01.Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК02.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК03.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК04.Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК05.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК06.Здатність працювати в команді. ЗК07.Здатність планувати та управляти часом. ЗК08.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК09.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК10.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК11.Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК12.Навички міжособистісної взаємодії. ЗК13.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК01.Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів. СК02.Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів. СК03.Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки. СК04.Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. СК05.Здатність використовувати систему електронного документообігу. СК06.Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій. СК07.Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності. СК08.Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати. СК09.Здатність впроваджувати інноваційні технології. СК10.Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування. СК11.Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування. СК12.Здатність застосовувати ефективні управлінські інструменти публічного управління та адміністрування в органах державної та регіональної влади, місцевого самоврядування з урахуванням тенденцій сталого розвитку держави та Приазов'я зокрема.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>РН1.Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства. РН2.Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою. РН3.Уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою. РН4.Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування. РН5.Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування. РН6.Знати основні нормативно-правові акти та положення</p>

Результати навчання	<p>законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>РН7. Уміти організувати та брати участь у волонтерських/культурноосвітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.</p> <p>РН8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.</p> <p>РН9. Знати основи електронного урядування.</p> <p>РН10. Уміти користуватися системою електронного документообігу.</p> <p>РН11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.</p> <p>РН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.</p> <p>РН13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.</p> <p>РН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.</p> <p>РН15. Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.</p> <p>РН16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.</p>
----------------------------	---

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ ТА Е-ПОСЛУГИ»

Тема 1. Теоретичні-методологічні засади та класифікація адміністративних послуг (е-послуг). Нормативно - правова база України щодо питань впровадження та надання адміністративних послуг (е-послуг).

Поняття та ознаки адміністративних послуг (е-послуг). Об'єктивна необхідність, мета, завдання та значення адміністративних послуг для розбудови «сервісної» держави. Підходи до класифікації адміністративних послуг. Суб'єктний підхід до класифікації адміністративних послуг: послуги для громадян, послуги для підприємців, та юридичних осіб та послуги інформаційного характеру, що надаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Класифікація адміністративних послуг через призму їх необхідності: послуги, які відображені у потребах (необхідні); законні (обов'язкові для послугодавців) послуги; послуги, які реалізуються (реальні). Розмежування суміжних категорій (державні, публічні, муніципальні, комунальні послуги). Суб'єкт звернення. Суб'єкт надання адміністративної послуги. Наукова новизна терміну «адміністративна послуга». Основні виклики у наданні адміністративних послуг з точки зору органів влади.

Література:

- 1) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus)
- 2) Волік В.В. Питання розвитку цифрової інфраструктури в транспортній галузі та зв'язок з адміністративним судочинством. *Судова та слідча практика в Україні*. 2018. Вип. 7. С. 45–50.
- 3) Волік В.В. Інформаційна діджиталізація в сфері отримання вищої освіти для суддівської професії. Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів ХХІV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.Ф. Трофіменка. Маріуполь: МДУ, 2022. С. 49–51.
- 4) United Nation E-Government Survey 2018. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/enus/Reports/UN-E-Government-Survey-2018>
- 5) United Nation E-Government Survey 2016. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/enus/Reports/UN-E-Government-Survey-2016>
- 6) Волох О. Генезис електронного урядування в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2017. №2. С. 121-125
- 7) Електронне урядування : підручник / А.І. Семенченко, Н.В. Грицяк, О.Б. Кукарін та ін. ; за заг. ред. проф. Н.В. Грицяк, А.І. Семенченка. Київ: НАДУ, 2016. 128 с.
- 8) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
- 9) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьнік Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.
- 10) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.
- 11) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилияев І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.
- 12) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.
- 13) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.

- 14) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.
- 15) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.
- 16) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.
- 17) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.
- 18) Тимошук В.П., Кримах А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.
- 19) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.
- 20) Шаров Ю. Антикризові технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.
- 21) Августин Р.Р. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально- методичний комплекс / Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 140 с.
- 22) Дубов Д.В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник / Д.В. Дубов, С.В. Дубова. - К.: Центр навчальної літератури, 2012. - 176 с.
- 23) Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. Офіційний вісник України. 2017. № 78. Ст. 109. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>
- 24) Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf
- 25) Складові електронного урядування / Правова інформатика. – 2012. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/12fvmseu.pdf>
- 26) Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf
- 27) Про основні засади розбудови інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки, Закон України від 09.01.2007 № 537-16. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
- 28) Про інформацію, Закон України від 01.01.2017 № 2657-12. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
- 29) Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
- 30) Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
- 31) Про Національну програму інформатизації, Закон України від 01.08.2016 № 74/98-вр. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/74/98-вр>.
- 32) Про доступ до публічної інформації, Закон України від 01.05.2015 № 2939-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2939-17>.
- 33) Про захист персональних даних, Закон України від 01.01.2017 № 2297-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2297-17>.
- 34) Про адміністративні послуги, Закон України від 11.06.2017 № 5203-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/5203-17>.
- 35) Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, Закон України від 19.04.2014 № 80/94-вр. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/80/94>.
- 36) Про електронний документ та електронний документообіг, Закон України від 30.09.2015 № 851-15. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
- 37) Про захист персональних даних, Закон України від 01.01.2017 № 2297-17. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/2297-17>.

- 38) Про Стратегію сталого розвитку Україна — 2020, Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.
- 39) Концепція розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 №649-р [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>
- 40) Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» та автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності»: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 р. № 236 (у I редакції) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-КМУ/type-Постанова/236-2012-п-14.03.2012.htm.
- 41) Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Електронне урядування та Національна програма інформатизації»: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 р. № 236 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236-2012-п>.
- 42) Питання Міністерства цифрової трансформації: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pitannya-ministerstva-cifrovoyi-t180919>
- 43) План роботи Міністерства цифрової трансформації на 2021 рік: наказ Міністерства цифрової трансформації України від 09 квітня 2021 р. №49 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/ministry/%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%BD_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%B8_2021.pdf.
- 44) Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. Дата оновлення: 11.10.2018. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>.
- 45) Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд»: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 № 208. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF>
- 46) Арич М. І. Основи побудови системи «Електронний уряд» URL: <http://nauka.zinet.info/9/arych.php>.
- 47) Всесвітній економічний Форум про глобальну конкурентоспроможність. URL: <https://www.weforum.org/>.
- 48) У рейтингу готовності до запровадження електронного уряду України піднялась на 13 позицій – ООН. Інформаційне агентство УНІАН. 14 липня 2020 р. URL: <https://www.unian.ua/economics/other/elektronniyuryad-ukrajina-posila-69-misce-v-reytingu-onn-ostanninovini-11073617.html>.
- 49) Клименко І.В., Линьов К.О. Технології електронного урядування: навч. посіб. К.: Вид-во ДУС, 2006. 225 с.
- 50) Погребняк І.С. Електронний уряд (e-government) і електронне урядування (e-governance): поняття та принципи функціонування. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/10/Pogrebnyak.pdf>.
- 51) Електронне урядування: підручник / авт. кол.: В.П. Горбулін, Н.В. Грицяк, А.І. Семенченко, О.В. Карпенко та ін.; за заг. ред. проф. Ю.В. Ковбасюка; наук. ред. проф. Н.В. Грицяк, проф. А.І. Семенченка. К.: НАДУ, 2014. 352 с.

Тема 2. Державна політика та нормативне регулювання у сфері надання адміністративних послуг (е-послуг). Зарубіжний досвід та успішні вітчизняні практики організації надання адміністративних послуг (е-послуг).

Історія становлення та розвитку системи надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні. Сутність, завдання, принципи та складові державної політики надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні. Інституційне забезпечення процесів надання адміністративних послуг (е-послуг). Правове регулювання порядку надання адміністративних послуг (е-послуг). Недоліки у

законодавстві, що регулює процес надання адміністративних послуг (е-послуг) органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг (е-послуг): принцип верховенства права; стабільності; рівності перед законом; відкритості та прозорості; оперативності та своєчасності; доступності інформації про надання адміністративних послуг; захищеності персональних даних; раціональної мінімізації кількості документів та процедурних дій, що вимагаються для отримання адміністративних послуг; неупередженості та справедливості; доступності та зручності для суб'єктів звернень. Модернізація системи надання адміністративних послуг (е-послуг) в умовах децентралізації. Децентралізація надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні. Зарубіжний досвід та успішні вітчизняні практики організації надання адміністративних послуг. Офіси для громадян у ФРН. Особливості надання адміністративних послуг в Польщі (дільниця (район) Таргувек (м. Варшава, Польща). Специфіка надання муніципальних послуг в м. Гаага (Нідерланди). Центр адміністративних послуг «Прозорий офіс» (м. Вінниця). Центр надання адміністративних послуг (м. Івано-Франківськ).

Література:

- 1) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
- 2) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Шкільний Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.
- 3) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.
- 4) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилияєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.
- 5) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.
- 6) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.
- 7) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.
- 8) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.
- 9) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.
- 10) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.
- 11) Тимошук В.П., Крїмач А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.
- 12) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.
- 13) Шаров Ю. Антикризові технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.
- 14) Електронна демократія: навч. посіб. / Н.В.Грицяк, С.Г.Соловйов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н.В.Грицяк. - К.: НАДУ, 2015. - 66 с.
- 15) Semchuk, I. V. and Mazur, V. H. (2013) "E-governance in local authorities: current state and improvements" Theory and Practice of Public Administration, vol. 2, pp. 106-112.
- 16) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus)

- 17) Волік В.В. Питання розвитку цифрової інфраструктури в транспортній галузі та зв'язок з адміністративним судочинством. Судова та слідча практика в Україні. 2018. Вип. 7. С. 45–50.
- 18) UN Public Administration Glossary. URL: <https://publicadministration.un.org/en/About-Us/UNGlossary>.
- 19) Silenko, A. (2003) "E-Ukraine" Politychnyj menedzhment, vol. 3, available at: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=17&c=151> (Accessed 18 May 2015).
- 20) А.О. Серенок, «Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного урядування в Україні: ініціативи Президента України», URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/ebook/db/20151/doc/1/05.pdf>.
- 21) Квітка С. А., Соколовська О. О. Електронне урядування як інноваційний механізм взаємодії влади, бізнесу та громадянського суспільства: зарубіжний досвід та передумови розвитку в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 9. С. 26–34.
- 22) Європейська хартія регіональної демократії: науково-практичний коментар / Т.М. Безверхнюк та ін.; Асоціація дослідників держ. управління. Одеса: Хоббит плюс, 2008. 186 с.
- 23) Коліушко І.Б. Електронне урядування — шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Демкова // Інформаційне суспільство. Шлях України. — К.: Бібліотека інформ. суспільства, 2018. — С. 138—143.
- 24) Koliushko, I.B. and Demkova, M.S. (2018), "Electronic governance — the way to efficiency and transparency of public administration", *Informatsijne suspil'stvo. Shliakh Ukrainy [Information Society. Way of Ukraine]*, Library of information. Society, Kyiv, Ukraine.
- 25) Линьов К.О. Навчальний посібник до модуля «Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби», Київ, 2016. 42 с.
- 26) Грабовець І.В., Тарасова О.А. Електронне урядування як засіб розвитку демократії. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2016. № 69-70. С. 110-117.
- 27) Khan A. A. The Relevance of Good Governance Concept: Revisiting Goals, Agenda and Strategies [Електронний ресурс] / Akbar Ali Khan. – Режим доступу: <http://mppgnsuintlconf.org/docs/2.%20Akbar%20Ali%20Khan.pdf>.
- 28) Goga G. L. Good Governance in the EU [Електронний ресурс] / Gina Livioara Goga // *Acta Universitatis Danubius. Juridica*. – 2009. – Vol. 5. – № 1. – Режим доступу: <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/juridica/article/view/205/194>.
- 29) Ахрипська О., Пестряков І., Хмара О. Електронна демократія в Україні. Що це? - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://tiukraine.org/news/4661.html>.
- 30) Василевич Ю. Досягнення та перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій у сфері політики: електронна демократія // Ю. Василевич. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2012/197-185-6.pdf>.
- 31) E-Government: Survey 2012. E-Government for the People. United Nations; Department of Economic and Social Affairs. New York, 2012. 144 p.; United Nations E-government Survey 2014 E-Government for the Future We Want . United Nations. New York, 2014. 284 p.

Тема 3. Стандартизація надання адміністративних послуг (е-послуг).

Якість адміністративних послуг (е-послуг) та критерії її оцінки.

Підходи до організації процесу надання адміністративних послуг (е-послуг): сервісний, клієнтоорієнтований, репутаційний. Критеріальні вимоги до процесу надання якісних адміністративних послуг (е-послуг): результативність, своєчасність, доступність, зручність, простота, відкритість. Стандартизація якості обслуговування замовників послуг. Завдання стандартизації. Система вимог, норми і правила обслуговування громадян. Принципи та основні параметри взаємодії із замовниками послуг. Персональні вимоги до надавача адміністративних послуг (е-послуг): професіоналізм, комунікативні навички, виконавська та трудова дисципліна, чесність і доброзичливість. Об'єктивна необхідність оцінки якості адміністративних послуг (е-послуг) органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Оцінка якості надання адміністративних послуг (е-послуг) з точки зору держави (внутрішня оцінка органу) та з точки зору

споживачів (зовнішня оцінка). Критерії оцінки якості адміністративних послуг (е-послуг): доступність, результативність, зручність, простота; професійність; строковість; оперативність; своєчасність; відкритість; повага до людини; мінімальна (справедлива) вартість. Доступність як критерій оцінки якості адміністративних послуг (е-послуг) органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Критерій доступності послуги визначає фактичну можливість для особи звернутися за її отриманням. Критерій доступності включає: наявність інформації про орган, у якому можна отримати необхідну послугу; наявність інформації про його територіальне розташування, сприятливий режим доступу до приміщення органу влади тощо. Зручність як критерій оцінки якості адміністративних послуг органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Критерій зручності визначає ступінь урахування інтересів та потреб споживачів послуг при організації їх надання у конкретному органі влади. Критерій зручності включає: вільний вибір способів звернення за послугою; простота отримання послуги; чітка організація особистого прийому споживачів; зручний порядок оплати послуги. Моніторинг якості надання адміністративних послуг (е-послуг). Вимоги до формування системи контролю за якістю обслуговування. Методики оцінювання результативності роботи працівників, що надають публічні послуги.

Література:

- 1) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
- 2) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьний Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.
- 3) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.
- 4) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жиляєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.
- 5) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.
- 6) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.
- 7) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.
- 8) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.
- 9) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.
- 10) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.
- 11) Тимошук В.П., Кримах А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.
- 12) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.
- 13) Шаров Ю. Антикризові технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.
- 14) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / [Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьний Є.О. та ін.] / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. - К., 2015. - 428 с.

Тема 4. Електронна взаємодія органів публічної влади. Розвиток електронного урядування на місцевому та регіональному рівні. Електронне урядування та електронна демократія як інструмент запобігання корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Е-декларування в Україні.

Основні аспекти організації електронної взаємодії органів публічної влади: єдина система електронної взаємодії. Основні завдання щодо створення ЄСЕВ. Стан та тенденції розвитку електронної взаємодії в Україні. Програмне забезпечення електронної взаємодії публічних службовців: програмне забезпечення електронної взаємодії. Розвиток електронного урядування на регіональному рівні в Україні. Досвід впровадження електронного урядування в великих містах України. Визначення понять «електронний регіон», «електронне місто», «розумне місто». Реалізація електронної взаємодії в Європейських країнах: моделі електронної взаємодії. Найкращі приклади впровадження електронного урядування та місцевого та регіонального рівнях: Австралія, Франція, Швейцарія та Об'єднані Арабські Емірати. Причини та чинники виникнення корупції в органах публічної влади. Шляхи їх подолання за допомогою інформаційно-комунікаційного інструментарію. Інформаційно-комунікаційні інструменти участі громадськості в реалізації антикорупційної політики. Прозорість інформації щодо діяльності посадових осіб органів публічної влади як головний чинник у запобіганні корупції. Застосування технологій електронного урядування та електронної демократії в антикорупційних стратегіях. Сфери впливу технологій електронного урядування та електронної демократії на корупцію. Складові інформаційної інфраструктури: спеціально уповноважених суб'єктів у сфері запобігання корупції, публічного сектору у сфері запобігання корупції, відкритих даних у сфері запобігання корупції, участі суспільства у сфері запобігання корупції. Національне агентство України з питань запобігання корупції як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом який забезпечує формування та реалізую державну антикорупційну політику.

Література:

- 1) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus).
- 2) A Digital Agenda for Europe (COM(2010)0245): adopted by European Commission 26.08.2010. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0245R\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0245R(01)&from=EN)
- 3) Волік В.В. Питання розвитку цифрової інфраструктури в транспортній галузі та зв'язок з адміністративним судочинством. *Судова та слідча практика в Україні*. 2018. Вип. 7. С. 45–50.
- 4) Goniukova, L. V. (2015) “The main areas of cooperation between the government and the community and the necessary conditions for this process”, *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, [Online], vol. 3, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=819> (Accessed 18 May 2015).
- 5) Козак В.І. Адміністративна реформа в Україні як механізм протидії корупції: Дис. канд. наук з держ. управління: 25.00.02 / Академія муніципального управління. — К., 2015. — 246 с.
- 6) Чукут С.А., Дмитренко В.І. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. *Інвестиції: практика та досвід*. № 13/2016. С. 89–93.
- 7) Коновал В.О. Методологічні засади електронного урядування на місцевому рівні: поняття, принципи, моделі та передумови. *Теорія та практика державного управління*. 2016. № 2(53). С. 148–156.
- 8) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
- 9) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. *Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьнік Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.*
- 10) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І.

- Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.
- 11) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилияев І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.
 - 12) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.
 - 13) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.
 - 14) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.
 - 15) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.
 - 16) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.
 - 17) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.
 - 18) Тимошук В.П., Крїмач А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.
 - 19) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.
 - 20) Шаров Ю. Антикризіві технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.
 - 21) Клименко І.В., Линьов К.О. Технології електронного урядування: навч. посіб. К.: Вид-во ДУС, 2006. 225 с.
 - 22) Чальцева Е., Лавріщева А. Е-урядування: перспективи впровадження в українському просторі. Політичне життя. 2017. № 4. С. 48-53.
 - 23) Колосок А.М. Електронне урядування - шлях до формування соціально відповідальної держави. Актуальні проблеми економіки. 2015. №6. С. 417-421.
 - 24) Марченко В.В. Електронне урядування в органах виконавчої влади: адміністративно-правові засади : монографія. Харків : Панов, 2016. 444 с.
 - 25) E-governance and e-transparency – international tendencies and Georgia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://idfi.ge/public/migrated/uploadedFiles/files/Chapter%201%20eng.pdf>
 - 26) Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 року № 3 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.kmu.gov.ua
 - 27) Порядок інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади : наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 року № 327/225 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
 - 28) Порядок надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” : наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року. № 149 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
 - 29) Про затвердження Положення про центральний засвідчувальний орган : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1451.
 - 30) Про затвердження Порядку акредитації центру сертифікації ключів Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2004 року № 903.
 - 31) Про затвердження Порядку обов'язкової передачі документованої інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1454.

- 32) Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1453.
- 33) Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 року № 1302.
- 34) Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилияєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І.Семенченка. - К., 2012. -264 с.
- 35) Е-урядування для місцевих органів влади України: практичні вказівки і кращі практики місцевого Е-врядування. Довідник / Х. Асток, Л. Хянні, Є. Кренєва, М. Лекіч та ін. - К. Академія електронного управління, 2014. - 66 с.

Тема 5. Електронні публічні послуги; сутність, організація надання. Зарубіжний досвід надання електронних публічних послуг. Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства. Теоретичні та правові засади доступу до публічної інформації. Публічна інформація у формі відкритих даних, зарубіжний та вітчизняний досвід використання відкритих даних.

Сутність, суб'єкти та способи надання електронних адміністративних послуг. Інтегровані офіси надання адміністративних послуг. Сутність та суб'єкти надання електронних адміністративних послуг. Організація надання електронних адміністративних послуг. Зарубіжний досвід надання електронних публічних послуг: загальні відомості. Модель ООН розвитку онлайн-послуг. Електронні публічні послуги в країнах Європи. Електронні публічні послуги в країнах Азії. Перспективні напрямки розвитку послуг електронного уряду. Сутність державної інформаційної політики. Державна інформаційна політика: пріоритетні напрями та принципи. Механізми публічного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування: механізми Національної програми інформатизації, модель взаємодії суб'єктів Національної програми інформатизації, механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», механізм розвитку інформаційного суспільства, стратегія розвитку інформаційного суспільства, механізм «Зеленої книги» та «Білої книги» з електронного урядування. Інші механізми публічного управління розвитком електронного урядування. Доступ до публічної інформації: основні поняття. Нормативно-правове забезпечення доступу до публічної інформації в Україні. Форми даних. Набори даних. Оприлюднення наборів даних. Зв'язані відкриті дані. Українські проекти використання відкритих даних. Світовий досвід використання відкритих даних. Законодавство держав Європейського Союзу у сфері доступу до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування та органів державної влади.

Література:

- 1) Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth (COM(2010)2020): adopted by European Commission 03.03.2010. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>
- 2) Волік В.В. Питання розвитку цифрової інфраструктури в транспортній галузі та зв'язок з адміністративним судочинством. Судова та слідча практика в Україні. 2018. Вип. 7. С. 45–50.
- 3) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019.
- 4) О. В. Карпенко, «Механізми формування та реалізації сервісно-орієнтованої державної політики в Україні», автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. наук: спец. 25.00.02, «Механізми державного управління», 413 с., 2016.
- 5) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
- 6) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьнік Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.
- 7) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук,

- С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.
- 8) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жиляєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.
 - 9) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.
 - 10) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.
 - 11) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.
 - 12) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.
 - 13) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.
 - 14) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.
 - 15) Тимошук В.П., Кримах А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.
 - 16) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.
 - 17) Шаров Ю. Антикризові технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарПІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.
 - 18) E-GOV у світі. Світовий досвід е-врядування. URL: http://nc.gov.ua/menu/e_gov/
 - 19) Іщенко В.М. Міжнародний досвід упровадження електронного урядування [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2012/5.pdf
 - 20) Куспляк І.С. 100 міст — крок вперед. Моніторинг впровадження інструментів електронного урядування, як основи надання адміністративних послуг в електронному вигляді / За заг. ред. І.С. Куспляк, А.О. Серенок. — Вінниця: ГО "Подільська агенція регіонального розвитку", 2014. — 86 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://nc.gov.ua/news/index.php?ID=1577>
 - 21) Про схвалення Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 серпня 2013 р. № 587-р [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/587-2013-p>.
 - 22) Міхровська М.С., Черноус А.Г. Деякі аспекти впровадження електронного урядування в Україні на прикладі досвіду зарубіжних країн. Право і суспільство. 2016. № 2(2). С. 122–127. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis-2016-2%282%29-24>.
 - 23) Draft OECD Principles on Digital Government Strategies: Bringing Governments Closer to Citizens and Businesses/GOV/PGC/EGOV(2013)1 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/44ae30ce-bca0-4f4d-87db-4ad733d9c2_e1/VILAG%20%20-%20GOV-PGC-EGOV\(2013\)1_draft%20OECD%20Principles%20on%20Digital%20Government%20S\[Текст\]trategi.pdf](http://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/44ae30ce-bca0-4f4d-87db-4ad733d9c2_e1/VILAG%20%20-%20GOV-PGC-EGOV(2013)1_draft%20OECD%20Principles%20on%20Digital%20Government%20S[Текст]trategi.pdf).
 - 24) Про телекомунікації : Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
 - 25) Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення стандартів адміністративних послуг : наказ Мінекономіки від 12 липня 2007 року № 219 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.me.kmu.gov.ua.
 - 26) Про затвердження Переліку і Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” : наказ Державного комітету зв’язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року № 149. - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua

- 27) Про затвердження Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1242 від 30 листопада 2011 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011 - %D0%BF](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011-%D0%BF).
- 28) Про заходи щодо упорядкування державних, у тому числі адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2009 року № 737 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.kmu.gov.ua
- 29) Гонюкова Л.В. Основні напрями співпраці влади та громади і необхідні для цього умови / Л.В. Гонюкова // Державне управління: удосконалення та розвиток. - №3. - 2015. - С.194-196.
- 30) Коліушко І.Б. Електронне урядування - шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Дем-кова // Інформаційне суспільство. Шлях України. - К.: Бібліотека ін-форм. суспільства, 2014. - С.138-143.
- 31) Малишенко Л. Вплив електронної демократії на політичні процеси в європейських країнах. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/674>.
- 32) Міхровська М.С. Розвиток електронного урядування як пріоритетне завдання становлення публічної адміністрації в Україні. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://science.crimea.edu/zapiski/2012/law/25_law/045_mixr.Pdf
- 33) Переглянута Європейська хартія участі молоді в громадському житті на місцевому та регіональному рівні. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eucharter.pedagog.org.ua/text/charter/src.html>.
- 34) Federal Enterprise Architecture Framework. Version 1.1. URL: <http://www.cio.gov/Documents/fedarch1.pdf>.
- 35) Ткачук Л., Стахова О. Підвищення ефективності публічного управління засобами електронного урядування The system of public administration in the context of decentralization of power: Collective monograph. Riga: Izdevnieciba Baltija Publishing, 2020. С.167-183.

Тема 6. Інформаційно-комунікативне забезпечення процесу надання адміністративних послуг. Кадрове забезпечення процесу надання адміністративних послуг. Контроль у сфері надання адміністративних послуг. Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП) як спосіб надання адміністративних послуг населенню.

Інформаційне забезпечення ЦНАП. Інформаційна картка адміністративної послуги (інформація для споживача). Інформаційні стенди. Консультативна допомога (у тому числі телефонна довідка). Веб-сторінка ЦНАП. Доступ до інформації осіб з обмеженими фізичними можливостями. Кадрове забезпечення процедур надання адміністративних послуг органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах адміністративної реформи. Кваліфікаційні вимоги до працівників, що залучені до процесу надання адміністративних послуг, та порядок їх атестації. Підвищення кваліфікації працівників, що надають адміністративні послуги населенню. Проблеми кадрового забезпечення надання адміністративних послуг та можливі шляхи їх вирішення. Сутність контролю у сфері надання адміністративних послуг. Об'єкти та суб'єкти контролю у сфері надання адміністративних послуг. Внутрішній та зовнішній контроль у сфері надання адміністративних послуг. Контроль за діяльністю суб'єктів надання адміністративних послуг та його види. Громадський контроль як засіб забезпечення законності в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Суб'єкти та об'єкти громадського контролю у сфері надання адміністративних послуг. Форми громадського контролю. Специфіка контролю у сфері надання адміністративних послуг на національному, регіональному та місцевому рівнях. Результати залучення громадськості до здійснення контролю за наданням адміністративних послуг органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Порядок створення Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП). Основні етапи створення ЦНАП. Ключові рішення (акти), необхідні для створення ЦНАП. Основні матеріальні та фінансові витрати, необхідні для створення ЦНАП. Компетенція та структура Центру надання адміністративних послуг. Номенклатура послуг,

які можуть надаватися в ЦНАП, органи та підрозділи, залучені до ЦНАП. Структура ЦНАП. Зовнішні аспекти організації ЦНАП: місце розташування; вимоги до приміщення; режим роботи; упорядкування черги; вимоги до зони очікування; способи звернення за адміністративними послугами, в тому числі, доступ споживачів до формулярів; надання послуг господарського характеру (супутніх). Внутрішні аспекти організації діяльності ЦНАП. Спрощення процедури надання адміністративних послуг. Технологічні картки надання адміністративних послуг (інформація для працівників).

Література:

- 1) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
- 2) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьний Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.
- 3) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.
- 4) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилияєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.
- 5) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Гришяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.
- 6) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.
- 7) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.
- 8) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.
- 9) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.
- 10) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.
- 11) Тимошук В.П., Кримах А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.
- 12) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.
- 13) Шаров Ю. Антикризіві технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.
- 14) Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства : Женева 2003 - Туніс 2005 // Підсумкові документи. - К. : Зв'язок, 2006. - 131 с.
- 15) Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22 травня 2003 року № 852- IV : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
- 16) Про телекомунікації : Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
- 17) Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення стандартів адміністративних послуг : наказ Мінекономіки від 12 липня 2007 року № 219 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.me.kmu.gov.ua.
- 18) Про затвердження Переліку і Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» : наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року № 149. - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua

- 19) Про затвердження Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1242 від 30 листопада 2011 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011 - %D0%BF](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011-%D0%BF).
- 20) Про затвердження Порядку засвідчення наявності електронного документа (електронних даних) на певний момент часу : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року № 680.
- 21) Про затвердження Порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1452.
- 22) Про затвердження Порядку обов'язкової передачі документованої інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1454.
- 23) Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1453.
- 24) Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 року № 1302.
- 25) Августин Р.Р. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально- методичний комплекс / Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 140 с.
- 26) Дубов Д.В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник / Д.В. Дубов, С.В. Дубова. - К.: Центр навчальної літератури, 2012. - 176 с.
- 27) Електронна демократія: навч. посіб. / Н.В.Грицяк, С.Г.Соловйов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н.В.Грицяк. - К.: НАДУ, 2015. - 66 с.
- 28) Вышлинский Г. Аудитория интернета в Украине: динамика, мобильный интернет, старые и новые пользователи (по данным GfK Ukraine) / Г. Вышлинский. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.gfk.ua/imperia/md/content/gfkukraine/presentations>.
- 29) Гончарук І.І. Впровадження електронного урядування в Україні: сучасне та майбутнє. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/wp/pdf5/3^df>
- 30) Електронна демократія: навч. посіб. / Н.В.Грицяк, С.Г.Соловйов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н.В.Грицяк. - К.: НАДУ, 2015. - 66 с.
- 31) Серенок А.О. Механізми взаємодії органів влади з громадянами в електронному уряді. - Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. / Харків. регіональний ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Харків: Магістр, 2014. - Вип. 3 (46). - С.43-50
- 32) An introduction to the European Interoperability Reference Architecture (EIRA) v1.0.0. URL: https://joinup.ec.europa.eu/catalogue/distribution/eira_v1_0_0_overviewpdf
- 33) Статут ДП «Національні інформаційні системи». URL: <https://nais.gov.ua/files/general/2019/01/18/20190118164841-63.pdf>.
- 34) Абраменко Ю. Ю. Зарубіжний досвід е-урядування та проблеми його імплементації в Україні [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Абраменко, І.А. Чикаренко. // Публічне адміністрування: теорія та практика: електронний збірник наукових праць. – Вип. 2(2) / 2009. – Режим доступу: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-02/09ayurpu.pdf>
- 35) Архипова Є.О. Інформаційна безпека: соціально-філософський вимір : дис. ... канд. філософ. наук: 09.00.03 / Є. О. Архипова; НГУУ «КП». – К., 2012. – 215 с.
- 36) Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: Аналітична записка [Електронний ресурс] / вик. А.О. Серенок, Т.І. Олійник // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України, 2014. – 72 с. – Режим доступу :<http://www.niss.gov.ua/articles/1716/>
- 37) Кулага І., Ткаченко О., Клівак В. Компаративний аналіз упровадження та розвитку електронного урядування в Україні та Естонії. Стратегія економічного розвитку України. 2020. № 46. С. 36–52.

- 38) Зибін С.В. Захист інформації від несанкціонованого доступу в системах обробки інформації // Інформаційна безпека. - 2011. - № 1.
- 39) Sharov, Yu. P. and Chykarenko, I. (2010), "European Standards of Public Management: Projection at the Municipal Leve" Public Administration and Local Self-Government: Coll. (Scientific-editorial board), vol. 1 (4), pp. 295—304.
- 40) Лопушинський І. Електронна демократія та електронне врядування: досвід США для України. Публічнеуправління: теорія та практика. 2011. № 2 (6). С. 60-68.
- 41) Про Рекомендації парламентських слухань на тему: Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні. Постанова Верховної Ради України від 3 липня 2014 року № 1565-VII [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
- 42) Августин Р.Р. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально- методичний комплекс / Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 140 с.
- 43) Дубов Д.В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник / Д.В. Дубов, С.В. Дубова. - К.: Центр навчальної літератури, 2012. - 176 с.
- 44) Електронна демократія: навч. посіб. / Н.В.Грицяк, С.Г.Соловйов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н.В.Грицяк. - К.: НАДУ, 2015. - 66 с.
- 45) Литвин Н. А. Проблеми правового регулювання інформаційної безпеки України. Наука і правоохорона. 2017. № 3 (37). С. 85-90.
- 46) Литвин Н. А. Інформаційне суспільство як головний пріоритет перспективного розвитку держави. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. Видання індексується в міжнародних наукометричних базах даних: Google Scholar, Index Copernicus International (Республіка Польща), РІНЦ. 2017. № 876. С. 157-162.
- 47) Литвин Н. А. Реалізація інформаційної політики органами Державної фіскальної служби України: адміністративно-правовий аспект: монографія. Київ: Гельветика, 2018. 516 с.
- 48) Литвин Н. А. Наукові підходи щодо визначення державної інформаційної політики в Україні. Наука і правоохорона. Видання індексується в міжнародній наукометричній базі даних Index Copernicus International Journals Master List. 2019. № 1(43). С. 253261.
- 49) Литвин Н.А., Крупнова Л.В. Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал. 2020. Вип. 3. С. 69-78.
- 50) Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: Аналітична записка / вик. А.О. Серенок, Т.І. Олійник // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. - К., 2014. - 72 с.
- 51) Участь молоді в суспільному житті: досвід, можливості, бар'єри: щорічна доповідь Президентові України, Верховній Раді України, кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за 10 підсумками 2011 року) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Державна служба молоді та спорту України. - К.: Б. в., 2012. - 62 с.
- 52) Olena Tykhonova, Volodymyr Ivantsov, Kateryna Chyshko, Nataliia Lytvyn, Anna Yarosh Electronic banking as a prospective directive for the financial services market development. (Електронний банкінг как перспективное направление развития рынка финансовых \слуг).Юридичні аспекти правових, етичних та регуляторних питань, Спеціальний випуск 2, Volume 22. 2019. -Р. 1 - 6. <https://www.abacademies.org/articles/electronic-banking-as-a-prospective-directive-for-the-financial-services-market-development-8466.html>
- 53) Fedorenko, V.; Lytvyn, N.; Luchenko, D.; Panova, I.; Tsybulnyk, N. 2020. Legal aspects of information security management in the conditions of Ukraine's European integration, (Правові аспекти управління інформаційною безпекою в умовах євроінтеграції України) Journal of Security and Sustainability Issues 10(2): 2020 Volume 10 Number 2 December. 477-489. [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2\(9\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2(9))

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ ТА ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ»												
Тема 1. Теоретичні-методологічні засади та класифікація адміністративних послуг (е-послуг). Нормативно - правова база України щодо питань впровадження та надання адміністративних послуг (е-послуг).	10	2	2			6	10	2	1			7
Тема 2. Державна політика та нормативне регулювання у сфері надання адміністративних послуг (е-послуг). Зарубіжний досвід та успішні вітчизняні практики організації надання адміністративних послуг (е-послуг).	10	2	2			6	10	2	1			7
Тема 3. Стандартизація надання адміністративних послуг (е-послуг). Якість адміністративних послуг (е-послуг) та критерії її оцінки.	10	2	2			6	10	2	1			7
Тема 4. Електронна взаємодія органів публічної влади. Розвиток електронного урядування на місцевому та регіональному рівні. Електронне урядування та електронна демократія як інструмент запобігання корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Е-декларування в Україні.	10	2	2			6	10	2	1			7
Тема 5. Електронні публічні послуги; сутність, організація надання. Зарубіжний досвід надання електронних публічних послуг. Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства. Теоретичні та правові засади доступу до публічної інформації. Публічна інформація у формі відкритих даних, зарубіжний та вітчизняний	10	1	1			8	9	1	1			7

досвід використання відкритих даних.												
Тема 6. Інформаційно-комунікативне забезпечення процесу надання адміністративних послуг. Кадрове забезпечення процесу надання адміністративних послуг. Контроль у сфері надання адміністративних послуг. Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП) як спосіб надання адміністративних послуг населенню.	9	1	1		7	9	1	1				7
ІНДЗ	1				1	2					2	
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10		39	60						42
Підготовка до екзамену:					30							30
Усього годин:	90	10	10		1	69	90	10	6		2	72

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять (аудиторні заняття)

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			денна форма	заочна форма	
1.	<p>Тема 1. Теоретичні-методологічні засади та класифікація адміністративних послуг (е-послуг). Нормативно - правова база України щодо питань впровадження та надання адміністративних послуг (е-послуг). Поняття та ознаки адміністративних послуг (е-послуг). Об'єктивна необхідність, мета, завдання та значення адміністративних послуг для розбудови «сервісної» держави. Підходи до класифікації адміністративних послуг. Суб'єктний підхід до класифікації адміністративних послуг: послуги для громадян, послуги для підприємців, та юридичних осіб та послуги інформаційного характеру, що надаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Класифікація адміністративних послуг через призму їх необхідності: послуги, які відображені у потребах (необхідні); законні (обов'язкові для послугодавців) послуги; послуги, які реалізуються (реальні). Розмежування суміжних категорій (державні, публічні,</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i> Визначити роль адміністративних послуг (е-послуг) у державі. Місце адміністративних послуг (е-послуг) серед інших послуг державного рівня. Обговорити основні проблеми отримання адміністративних послуг (е-послуг) з точки зору споживчих послуг.</p>	2	1	РН1, РН3, РН4, РН6, РН7, РН8, РН10

муниципальні, комунальні послуги). Суб'єкт звернення. Суб'єкт надання адміністративної послуги. Наукова новизна терміну «адміністративна послуга». Основні виклики у наданні адміністративних послуг з точки зору органів влади.

- 1) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus)
- 2) Волік В.В. Питання розвитку цифрової інфраструктури в транспортній галузі та зв'язок з адміністративним судочинством. Судова та слідча практика в Україні. 2018. Вип. 7. С. 45-50.
- 3) Волік В.В. Інформаційна діджиталізація в сфері отримання вищої освіти для суддівської професії. Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XXIV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.Ф. Трофіменка. Маріуполь: МДУ, 2022. С. 49-51.
- 4) United Nation E-Government Survey 2018. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/enus/Reports/UN-E-Government-Survey-2018>
- 5) United Nation E-Government Survey 2016. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/enus/Reports/UN-E-Government-Survey-2016>
- 6) Волох О. Генезис електронного урядування в Україні. Адміністративне право і процес. 2017.№2.С.121-125
- 7) Електронне урядування : підручник / А.І. Семенченко, Н.В. Грицяк, О.Б. Кукарін та ін. ; за заг. ред. проф. Н.В. Грицяк, А.І. Семенченка. Київ: НАДУ, 2016. 128 с.
- 8) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
- 9) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Шкільний С.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.
- 10) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.
- 11) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзябо С.В., Жилияев І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.
- 12) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.
- 13) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.
- 14) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.
- 15) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПДПРИСМСТВО «ВІЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.
- 16) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.
- 17) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.
- 18) Тимошук В.П., Кримах А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.
- 19) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.
- 20) Шаров Ю. Антикризисні технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.
- 21) Августин Р.Р. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально- методичний комплекс / Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 140 с.
- 22) Дубов Д.В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник / Д.В. Дубов, С.В. Дубова. - К.: Центр навчальної літератури, 2012. - 176 с.

<p>23) Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. Офіційний вісник України. 2017. № 78. Ст. 109. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80</p> <p>24) Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf</p> <p>25) Складові електронного урядування / Правова інформатика. – 2012. URL: http://ppi.org.ua/sites/default/files/12fvmscu.pdf</p> <p>26) Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf</p> <p>27) Про основні засади розбудови інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки, Закон України від 09.01.2007 № 537-16. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/537-16.</p> <p>28) Про інформацію, Закон України від 01.01.2017 № 2657-12. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12.</p> <p>29) Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA%96-%D0%B2%D1%80.</p> <p>30) Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19</p> <p>31) Про Національну програму інформатизації, Закон України від 01.08.2016 № 74/98-вр. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/74/98-вр.</p> <p>32) Про доступ до публічної інформації, Закон України від 01.05.2015 № 2939-17. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2939-17.</p> <p>33) Про захист персональних даних, Закон України від 01.01.2017 № 2297-17. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2297-17.</p> <p>34) Про адміністративні послуги, Закон України від 11.06.2017 № 5203-17. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/5203-17.</p> <p>35) Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, Закон України від 19.04.2014 № 80/94-вр. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/80/94.</p> <p>36) Про електронний документ та електронний документообіг, Закон України від 30.09.2015 № 851-15. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/851-15.</p> <p>37) Про захист персональних даних, Закон України від 01.01.2017 № 2297-17. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/2297-17.</p> <p>38) Про Стратегію сталого розвитку Україна — 2020, Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10.</p> <p>39) Концепція розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 №649-р [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show</p> <p>40) Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» та автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності»: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 р. № 236 (у редакції) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-KMU/type-Постанова/236-2012-п-14.03.2012.htm.</p> <p>41) Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Електронне урядування та Національна програма інформатизації»: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 р. № 236 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236-2012-п.</p> <p>42) Питання Міністерства цифрової трансформації: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.kmu.gov.ua/npsa/pitannya-ministerstva-cifrovoyi-t180919</p> <p>43) План роботи Міністерства цифрової трансформації на 2021 рік: наказ Міністерства цифрової трансформації України від 09 квітня 2021 р. №49 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/ministry/%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%BD_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%B8_2021.pdf.</p> <p>44) Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. Дата оновлення: 11.10.2018. URL: https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр.</p> <p>45) Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд»: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 № 208. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF</p>				
--	--	--	--	--

	<p>46) Арич М. І. Основи побудови системи «Електронний уряд» URL: http://nauka.zinet.info/9/arych.php.</p> <p>47) Всесвітній економічний Форум про глобальну конкурентоспроможність. URL: https://www.weforum.org/.</p> <p>48) У рейтингу готовності до запровадження електронного уряду України піднялась на 13 позицій – ООН. Інформаційне агентство УНІАН. 14 липня 2020 р. URL: https://www.unian.ua/economics/other/elektronniyuryad-ukrajina-posila-69-misce-v-reytingu-oon-ostanninovini-11073617.html.</p> <p>49) Клименко І.В., Линьов К.О. Технології електронного урядування: навч. посіб. К.: Вид-во ДУС, 2006. 225 с.</p> <p>50) Погребняк І.Є. Електронний уряд (e-government) і електронне урядування (e-governance): поняття та принципи функціонування. URL: http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/10/Pogrebnyak.pdf.</p> <p>51) Електронне урядування: підручник / авт. кол.: В.П. Горбулін, Н.В. Грищак, А.І. Семенченко, О.В. Карпенко та ін.; за заг. ред. проф. Ю.В. Ковбасюка; наук. ред. проф. Н.В. Грищак, проф. А.І. Семенченка. К.: НАДУ, 2014. 352 с.</p>				
2.	<p>Тема 2. Державна політика та нормативне регулювання у сфері надання адміністративних послуг (е-послуг). Зарубіжний досвід та успішні вітчизняні практики організації надання адміністративних послуг (е-послуг). Історія становлення та розвитку системи надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні. Сутність, завдання, принципи та складові державної політики надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні. Інституційне забезпечення процесів надання адміністративних послуг (е-послуг). Правове регулювання порядку надання адміністративних послуг (е-послуг). Недоліки у законодавстві, що регулює процес надання адміністративних послуг (е-послуг) органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг (е-послуг): принцип верховенства права; стабільності; рівності перед законом; відкритості та прозорості; оперативності та своєчасності; доступності інформації про надання адміністративних послуг; захищеності персональних даних; раціональної мінімізації кількості документів та процедурних дій, що вимагаються для отримання адміністративних послуг; неупередженості та справедливості; доступності та зручності для суб'єктів звернень. Модернізація системи надання адміністративних послуг (е-послуг) в умовах децентралізації. Децентралізація надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні. Зарубіжний досвід та успішні вітчизняні практики організації надання адміністративних послуг. Офіси для громадян у ФРН. Особливості надання адміністративних послуг в Польщі (дільниця</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i></p> <p>Обговорити історію становлення та розвитку системи надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні.</p> <p>Сформулювати сутність, завдання, принципи та складові державної політики надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні.</p> <p>Обговорити нормативне регулювання порядку надання адміністративних послуг (е-послуг). Визначити недоліки у законодавстві, що регулює процес надання адміністративних послуг (е-послуг) органами державної влади та органами місцевого самоврядування.</p> <p>Визначити принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг (е-послуг):.</p> <p>Обговорити поліпшення у системі надання адміністративних послуг (е-послуг) в умовах децентралізації. Навести зарубіжний</p>	2	1	PH2, PH3, PH4, PH5, PH9, PH8, PH11

<p>(район) Таргувек (м. Варшава, Польща). Специфіка надання муніципальних послуг в м. Гаага (Нідерланди). Центр адміністративних послуг «Прозорий офіс» (м. Вінниця). Центр надання адміністративних послуг (м. Івано-Франківськ).</p> <p>1) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.</p> <p>2) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьнік Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.</p> <p>3) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О.М., 2017. 60 с.</p> <p>4) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилияв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.</p> <p>5) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.</p> <p>6) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.</p> <p>7) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.</p> <p>8) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПДПРИЄМСТВО «ВІЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.</p> <p>9) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.</p> <p>10) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.</p> <p>11) Тимошук В.П., Кримах А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.</p> <p>12) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.</p> <p>13) Шаров Ю. Антикризисні технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.</p> <p>14) Електронна демократія: навч. посіб. / Н.В.Грицяк, С.Г.Соловій; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н.В.Грицяк. - К.: НАДУ, 2015. - 66 с.</p> <p>15) Semchuk, I. V. and Mazur, V. H. (2013) "E-governance in local authorities: current state and improvements" Theory and Practice of Public Administration, vol. 2, pp. 106-112.</p> <p>16) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus)</p> <p>17) Волік В.В. Питання розвитку цифрової інфраструктури в транспортній галузі та зв'язок з адміністративним судочинством. Судова та слідча практика в Україні. 2018. Вип. 7. С. 45–50.</p> <p>18) UN Public Administration Glossary. URL: https://publicadministration.un.org/en/About-Us/UNGlossary.</p> <p>19) Silenko, A. (2003) "E-Ukraine" Politychnyj menedzhment, vol. 3, available at: http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=17&c=151 (Accessed 18 May 2015).</p> <p>20) А.О. Серенок, «Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного урядування в Україні: ініціативи Президента України», URL: http://www.kbuapa.kharkov.ua/ebook/db/20151/doc/1/05.pdf.</p> <p>21) Квітка С. А., Соколовська О. О. Електронне врядування як інноваційний механізм взаємодії влади, бізнесу та громадянського суспільства: зарубіжний досвід та передумови розвитку в Україні. <i>Аспекти публічного управління</i>. 2015. № 9. С. 26–34.</p> <p>22) Європейська хартія регіональної демократії: науково-практичний коментар / Т.М. Безверхнюк та ін.; Асоціація дослідників держ. управління. Одеса: Хоббіт плюс, 2008. 186 с.</p>	<p>досвід та успішні вітчизняні практики організації надання адміністративних послуг. Навести основні риси індексу електронної участі як основи оцінювання розвитку електронного урядування.</p>			
---	--	--	--	--

	<p>23) Коліушко І.Б. Електронне урядування — шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Демкова // Інформаційне суспільство. Шлях України. — К.: Бібліотека інформ. суспільства, 2018. — С. 138—143.</p> <p>24) Koliushko, I.B. and Demkova, M.S. (2018), "Electronic governance — the way to efficiency and transparency of public administration", <i>Informatsijne suspiľstvo. Shliakh Ukrainy</i> [Information Society. Way of Ukraine], Library of information. Society, Kyiv, Ukraine.</p> <p>25) Линьов К.О. Навчальний посібник до модуля «Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби», Київ, 2016. 42 с.</p> <p>26) Грабовець І.В., Тарасова О.А. Електронне урядування як засіб розвитку демократії. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2016. № 69-70. С. 110-117.</p> <p>27) Khan A. A. The Relevance of Good Governance Concept: Revisiting Goals, Agenda and Strategies [Електронний ресурс] / Akbar Ali Khan. — Режим доступу: http://mppsuintcon.org/docs/2.%20Akbar%20Ali%20Khan.pdf.</p> <p>28) Goga G. L. Good Governance in the EU [Електронний ресурс] / Gina Livioara Goga // <i>Acta Universitatis Danubius. Juridica.</i> — 2009. — Vol. 5. — № 1. — Режим доступу: http://journals.univ-danubius.ro/index.php/juridica/article/view/205/194.</p> <p>29) Ахрипська О., Пестряков І., Хмара О. Електронна демократія в Україні. Що це? - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://tiukraine.org/news/4661.html.</p> <p>30) Василевич Ю. Досягнення та перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій у сфері політики: електронна демократія // Ю. Василевич. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2012/197-185-6.pdf.</p> <p>31) E-Government: Survey 2012. E-Government for the People. United Nations; Department of Economic and Social Affairs. New York, 2012. 144 p.; United Nations E-government Survey 2014 E-Government for the Future We Want. United Nations. New York, 2014. 284 p.</p>				
3.	<p>Тема 3. Стандартизація надання адміністративних послуг (е-послуг). Якість адміністративних послуг (е-послуг) та критерії її оцінки. Підходи до організації процесу надання адміністративних послуг (е-послуг): сервісний, клієнтоорієнтований, репутаційний. Критеріальні вимоги до процесу надання якісних адміністративних послуг (е-послуг): результативність, своєчасність, доступність, зручність, простота, відкритість. Стандартизація якості обслуговування замовників послуг. Завдання стандартизації. Система вимог, норми і правила обслуговування громадян. Принципи та основні параметри взаємодії із замовниками послуг. Персональні вимоги до надавача адміністративних послуг (е-послуг): професіоналізм, комунікативні навички, виконавська та трудова дисципліна, чесність і доброзичливість. Об'єктивна необхідність оцінки якості адміністративних послуг (е-послуг) органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Оцінка якості надання адміністративних послуг (е-послуг) з точки зору держави (внутрішня оцінка органу) та з точки зору споживачів (зовнішня оцінка). Критерії оцінки якості адміністративних послуг (е-послуг): доступність, результативність, зручність, простота; професійність; строківість;</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами оприцювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i> Обговорити підходи до організації процесу надання адміністративних послуг (е-послуг). Визначити вимоги до процесу надання якісних адміністративних послуг (е-послуг). Надати розуміння стандартизації якості обслуговування замовників послуг. Визначити завдання стандартизації. Обговорити складові системи вимог, норми і правила обслуговування громадян. Визначити принципи та основні параметри взаємодії із замовниками послуг. Визначити персональні вимоги до надавача адміністративних послуг (е-послуг). Зрозуміти необхідність отримання оцінки якості</p>	2	1	PH1, PH3, PH4, PH6, PH7, PH8, PH10

<p>оперативність; своєчасність; відкритість; повага до людини; мінімальна (справедлива) вартість. Доступність як критерій оцінки якості адміністративних послуг (е-послуг) органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Критерій доступності послуги визначає фактичну можливість для особи звернутися за її отриманням. Критерій доступності включає: наявність інформації про орган, у якому можна отримати необхідну послугу; наявність інформації про його територіальне розташування, сприятливий режим доступу до приміщення органу влади тощо. Зручність як критерій оцінки якості адміністративних послуг органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Критерій зручності визначає ступінь урахування інтересів та потреб споживачів послуг при організації їх надання у конкретному органі влади. Критерій зручності включає: вільний вибір способів звернення за послугою; простота отримання послуги; чітка організація особистого прийому споживачів; зручний порядок оплати послуги. Моніторинг якості надання адміністративних послуг (е-послуг). Вимоги до формування системи контролю за якістю обслуговування. Методики оцінювання результативності роботи працівників, що надають публічні послуги.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проєкт «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с. 2) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курішний О.В., Школьнік С.О. та ін. / Заг. ред. Тимощука В.П., Курішого О.В. К., 2015. 428 с. 3) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О.М., 2017. 60 с. 4) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилиєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с. 5) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с. 6) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с. 7) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с. 8) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕН ЕЙ», 2015. - 124 с. 9) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с. 10) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимощука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с. 11) Тимошук В.П., Крїмач А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с. 12) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його 	<p>адміністративних послуг (е-послуг) органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Визначити види та параметри оцінок якості надання адміністративних послуг (е-послуг) з точки зору держави (внутрішня оцінка органу) та з точки зору споживачів (зовнішня оцінка). Перелічити та окремо охарактеризувати критерії оцінки якості адміністративних послуг (е-послуг). Визначити вимоги до формування системи контролю за якістю обслуговування. Методики оцінювання результативності роботи працівників, що надають публічні послуги.</p>			
--	---	--	--	--

	<p>забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.</p> <p>13) Шаров Ю. Антикризисні технології в муніципальному управлінні: проєктний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.</p> <p>14) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / [Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьнік С.О. та ін.] / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. - К., 2015. - 428 с.</p>				
4.	<p>Тема 4. Електронна взаємодія органів публічної влади. Розвиток електронного урядування на місцевому та регіональному рівні. Електронне урядування та електронна демократія як інструмент запобігання корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Е-декларування в Україні. Основні аспекти організації електронної взаємодії органів публічної влади: єдина система електронної взаємодії. Основні завдання щодо створення ЄСЕВ. Стан та тенденції розвитку електронної взаємодії в Україні. Програмне забезпечення електронної взаємодії публічних службовців: програмне забезпечення електронної взаємодії. Розвиток електронного урядування на регіональному рівні в Україні. Досвід впровадження електронного урядування в великих містах України. Визначення понять «електронний регіон», «електронне місто», «розумне місто». Реалізація електронної взаємодії в Європейських країнах: моделі електронної взаємодії. Найкращі приклади впровадження електронного урядування та місцевого та регіонального рівнях: Австралія, Франція, Швейцарія та Об'єднані Арабські Емірати. Причини та чинники виникнення корупції в органах публічної влади. Шляхи їх подолання за допомогою інформаційно-комунікаційного інструментарію. Інформаційно-комунікаційні інструменти участі громадськості в реалізації антикорупційної політики. Прозорість інформації щодо діяльності посадових осіб органів публічної влади як головний чинник у запобіганні корупції. Застосування технологій електронного урядування та електронної демократії а антикорупційних стратегіях. Сфери впливу технологій електронного урядування та електронної демократії на корупцію. Складові інформаційної інфраструктури: спеціально уповноважених суб'єктів у сфері запобігання корупції, публічного сектору у сфері запобігання</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i></p> <p>Обговорити основні аспекти організації електронної взаємодії органів публічної влади: єдина система електронної взаємодії. Визначити основні завдання щодо створення ЄСЕВ. Охарактеризувати стан та тенденції розвитку електронної взаємодії в Україні. Обговорити програмне забезпечення електронної взаємодії публічних службовців: програмне забезпечення електронної взаємодії. Дослідити розвиток електронного урядування на регіональному рівні в Україні. Обговорити досвід впровадження електронного урядування в великих містах України. Визначити поняття «електронний регіон», «електронне місто», «розумне місто». Обговорити модель електронної взаємодії в Європейських країнах: моделі електронної взаємодії. Навести найкращі приклади впровадження електронного</p>	2	1	РН1, РН3, РН4, РН6, РН7, РН8, РН10

<p>корупції, відкритих даних у сфері запобігання корупції, участі суспільства у сфері запобігання корупції. Національне агентство України з питань запобігання корупції як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом який забезпечує формування та реалізую державну антикорупційну політику.</p> <p>1) Volik V.V., Lozhnets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus).</p> <p>2) A Digital Agenda for Europe (COM(2010)0245): adopted by European Commission 26.08.2010. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0245R(01)&from=EN</p> <p>3) Волік В.В. Питання розвитку цифрової інфраструктури в транспортній галузі та зв'язок з адміністративним судочинством. Судова та слідча практика в Україні. 2018. Вип. 7. С. 45–50.</p> <p>4) Goniukova, L. V. (2015) "The main areas of cooperation between the government and the community and the necessary conditions for this process"; Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok, [Online], vol. 3, available at: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=819 (Accessed 18 May 2015).</p> <p>5) Козак В.І. Адміністративна реформа в Україні як механізм протидії корупції: Дис. канд. наук з держ. управління: 25.00.02 / Академія муніципального управління. — К., 2015. — 246 с.</p> <p>6) Чукут С.А., Дмитренко В.І. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. Інвестиції: практика та досвід, № 13/2016. С. 89–93.</p> <p>7) Коновал В.О. Методологічні засади електронного урядування на місцевому рівні: поняття, принципи, моделі та передумови. Теорія та практика державного управління. 2016. № 2(53). С. 148–156.</p> <p>8) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.</p> <p>9) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Шкільний С.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.</p> <p>10) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.</p> <p>11) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилияєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.</p> <p>12) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.</p> <p>13) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.</p> <p>14) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.</p> <p>15) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИСМСТВО «ВІЕН ЕЙ»», 2015. - 124 с.</p> <p>16) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Дію, Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.</p> <p>17) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.</p> <p>18) Тимошук В.П., Крїмач А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.</p> <p>19) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.</p> <p>20) Шаров Ю. Антикризисні технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.</p> <p>21) Клименко І.В., Линьов К.О. Технології електронного урядування: навч. посіб. К.: Вид-во ДУС, 2006. 225 с.</p>	<p>урядування та місцевому та регіональному рівнях: Австралія, Франція, Швейцарія та Об'єднані Арабські Емірати. Визначити причини та чинники виникнення корупції в органах публічної влади та шляхи їх подолання за допомогою інформаційно-комунікаційного інструментарію. Інформаційно-комунікаційні інструменти участі громадськості в реалізації антикорупційної політики. Обговорити питання прозорості інформації щодо діяльності посадових осіб органів публічної влади як головний чинник у запобіганні корупції. Обговорити питання застосування технологій електронного урядування та електронної демократії а антикорупційних стратегіях. Визначити сфери впливу технологій електронного урядування та електронної демократії на корупцію. Навести складові інформаційної інфраструктури: спеціально уповноважених суб'єктів у сфері запобігання корупції, публічного сектору у сфері запобігання корупції, відкритих даних у сфері запобігання корупції, участі суспільства у сфері запобігання корупції. Охарактеризувати Національне</p>			
---	--	--	--	--

	<p>22) Чальцева Е., Лаврішова А. Е-урядування: перспективи впровадження в українському просторі. Політичне життя. 2017. № 4. С. 48-53.</p> <p>23) Колосок А.М. Електронне урядування - шлях до формування соціально відповідальної держави. Актуальні проблеми економіки. 2015. №6. С. 417-421.</p> <p>24) Марченко В.В. Електронне урядування в органах виконавчої влади: адміністративно-правові засади : монографія. Харків : Панов, 2016. 444 с.</p> <p>25) E-governance and e-transparency – international tendencies and Georgia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://idfi.ge/public/migrated/uploadedFiles/files/Chapter%20I%20eng.pdf</p> <p>26) Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 року № 3 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.knu.gov.ua</p> <p>27) Порядок інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади : наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 року № 327/225 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua</p> <p>28) Порядок надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи "Електронний Уряд" : наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року. № 149 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua</p> <p>29) Про затвердження Положення про центральний засвідчу-вальний орган : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1451.</p> <p>30) Про затвердження Порядку акредитації центру сертифікації ключів : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2004 року № 903.</p> <p>31) Про затвердження Порядку обов'язкової передачі документованої інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1454.</p> <p>32) Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1453.</p> <p>33) Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 року № 1302.</p> <p>34) Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилиєв І.Б., Полумієнко С.К, Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І.Семенченка. - К., 2012. -264 с.</p> <p>35) Е-урядування для місцевих органів влади України: практичні вказівки і кращі практики місцевого Е-урядування. Довідник / Х. Асток, Л. Хяні, С. Кренева, М. Лекіч та ін. - К. Академія електронного управління, 2014. - 66 с.</p>	<p>агентство України з питань запобігання корупції як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом який забезпечує формування та реалізую державну антикорупційну політику. Навести зв'язані відкриті дані.</p>			
5.	<p>Тема 5. Електронні публічні послуги; сутність, організація надання. Зарубіжний досвід надання електронних публічних послуг. Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства. Теоретичні та правові засади доступу до публічної інформації. Публічна інформація у формі відкритих даних, зарубіжний та вітчизняний досвід використання відкритих даних. Сутність, суб'єкти та способи надання електронних адміністративних послуг. Інтегровані офіси надання адміністративних послуг. Сутність та суб'єкти надання електронних адміністративних послуг. Організація надання електронних адміністративних послуг. Зарубіжний досвід надання електронних публічних послуг: загальні відомості. Модель ООН розвитку онлайн-послуг. Електронні публічні послуги в</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i> Визначити сутність, суб'єкти та способи надання електронних адміністративних послуг. Охарактеризувати інтегровані офіси надання адміністративних послуг. Навести сутність та суб'єкти надання електронних адміністративних послуг. Доповісти про організацію надання</p>	1	1	PH2, PH3, PH4, PH5, PH9, PH8, PH11

<p>країнах Європи. Електронні публічні послуги в країнах Азії. Перспективні напрямки розвитку послуг електронного уряду. Сутність державної інформаційної політики. Державна інформаційна політика: пріоритетні напрями та принципи. Механізми публічного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування: механізми Національної програми інформатизації, модель взаємодії суб'єктів Національної програми інформатизації, механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», механізм розвитку інформаційного суспільства, стратегія розвитку інформаційного суспільства, механізм «Зеленої книги» та «Білої книги» з електронного урядування. Інші механізми публічного управління розвитком електронного урядування. Доступ до публічної інформації: основні поняття. Нормативно-правове забезпечення доступу до публічної інформації в Україні. Форми даних. Набори даних. Оприлюднення наборів даних. Зв'язані відкриті дані. Українські проекти використання відкритих даних. Світовий досвід використання відкритих даних. Законодавство держав Європейського Союзу у сфері доступу до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування та органів державної влади.</p> <p>1) Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth (COM(2010)2020): adopted by European Commission 03.03.2010. URL: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF</p> <p>2) Волік В.В. Питання розвитку цифрової інфраструктури в транспортній галузі та зв'язок з адміністративним судочинством. Судова та слідча практика в Україні. 2018. Вип. 7. С. 45–50.</p> <p>3) Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019.</p> <p>4) О. В. Карпенко, «Механізми формування та реалізації сервісоорієнтованої державної політики в Україні», автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. наук: спец. 25.00.02, «Механізми державного управління», 413 с., 2016.</p> <p>5) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проєкт «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К.: ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.</p> <p>6) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Шкільний Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.</p> <p>7) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.</p> <p>8) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилияв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.</p> <p>9) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.</p> <p>10) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друг, 2015. 54 с.</p> <p>11) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л.</p>	<p>електронних адміністративних послуг. Обговорити зарубіжний досвід надання електронних публічних послуг: загальні відомості. Охарактеризувати модель ООН розвитку онлайн-послуг. Охарактеризувати електронні публічні послуги в країнах Європи. Охарактеризувати електронні публічні послуги в країнах Азії. Навести перспективні напрямки розвитку послуг електронного уряду. Визначити сутність державної інформаційної політики. Державна інформаційна політика: пріоритетні напрями та принципи. Механізми публічного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування: механізми Національної програми інформатизації, модель взаємодії суб'єктів Національної програми інформатизації, механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», механізм розвитку інформаційного суспільства. Охарактеризувати стратегію розвитку інформаційного суспільства, механізм «Зеленої книги» та «Білої книги» з електронного урядування. Навести інші механізми публічного управління розвитком</p>			
--	--	--	--	--

<p>Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.</p> <p>12) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.</p> <p>13) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.</p> <p>14) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.</p> <p>15) Тимошук В.П., Крїмач А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.</p> <p>16) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.</p> <p>17) Шаров Ю. Антикризові технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.</p> <p>18) E-GOV у світі. Світовий досвід е-врядування. URL: http://nc.gov.ua/menu/e_gov/</p> <p>19) Іщенко В.М. Міжнародний досвід упровадження електронного урядування [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://ra.stateandregions.zp.ua/archive/4_2012/5.pdf</p> <p>20) Куспяк І.С. 100 міст — крок вперед. Моніторинг впровадження інструментів електронного урядування, як основи надання адміністративних послуг в електронному вигляді / За заг. ред. І.С. Куспяк, А.О. Серенок. — Вінниця: ГО "Подільська агенція регіонального розвитку", 2014. — 86 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://nc.gov.ua/news/index.php?ID=1577</p> <p>21) Про схвалення Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 серпня 2013 р. № 587-р [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/587-2013-p.</p> <p>22) Міхровська М.С., Черноус А.Г. Деякі аспекти впровадження електронного урядування в Україні на прикладі досвіду зарубіжних країн. Право і суспільство. 2016. № 2(2). С. 122–127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis-2016-2-282%29-24.</p> <p>23) Draft OECD Principles on Digital Government Strategies: Bringing Governments Closer to Citizens and Businesses/GOV/PGC/EGOV(2013)1 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/44ae30ce-bca0-4f4d-87db-4ad733d9c2e1/BILAG%202%20-%20GOV-PGC-EGOV(2013)1_draft%20OECD%20Principles%20on%20Digital%20Government%20S[Текст]trategi.pdf</p> <p>24) Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.</p> <p>25) Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення стандартів адміністративних послуг : наказ Мінекономіки від 12 липня 2007 року № 219 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.me.kmu.gov.ua.</p> <p>26) Про затвердження Переліку і Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи "Електронний Уряд" : наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року № 149. - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua</p> <p>27) Про затвердження Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1242 від 30 листопада 2011 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011-%D0%BF.</p> <p>28) Про заходи щодо упорядкування державних, у тому числі адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2009 року № 737 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.kmu.gov.ua</p> <p>29) Гонюкова Л.В. Основні напрями співпраці влади та громади і необхідні для цього умови / Л.В. Гонюкова // Державне управління: удосконалення та розвиток. - №3. - 2015. - С.194-196.</p> <p>30) Коліушко І.Б. Електронне урядування - шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Дем- кова // Інформаційне суспільство. Шлях України. - К.: Бібліотека ін- форм. суспільства, 2014. - С.138-143.</p> <p>31) Малишенко Л. Вплив електронної демократії на політичні процеси в європейських країнах. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу:</p>	<p>електронного урядування.</p> <p>Обговорити питання доступу до публічної інформації: основні поняття. Навести нормативно-правове забезпечення доступу до публічної інформації в Україні.</p> <p>Охарактеризувати форми даних та набори даних, оприлюднення наборів даних.</p> <p>Охарактеризувати зв'язані відкриті дані. Навести українські проекти використання відкритих даних.</p> <p>Обговорити світовий досвід використання відкритих даних.</p> <p>Обговорити законодавство держав Європейського Союзу у сфері доступу до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування та органів державної влади.</p>			
--	---	--	--	--

	<p>http://social-science.com.ua/article/674.</p> <p>32) Міхровська М.С. Розвиток електронного урядування як пріоритетне завдання становлення публічної адміністрації в Україні. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://science.crimea.edu/zapiski/2012/law/25_1law/045_mixr.Pdf</p> <p>33) Переглянута Європейська хартія участі молоді в громадському житті на місцевому та регіональному рівні. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://eucharter.pedagog.org.ua/text/charter/src.html.</p> <p>34) Federal Enterprise Architecture Framework. Version 1.1. URL: http://www.cio.gov/Documents/fedarch1.pdf.</p> <p>35) Ткачук Л., Стахова О. Підвищення ефективності публічного управління засобами електронного урядування The system of public administration in the context of decentralization of power: Collective monograph. Riga: Izdevnieciba Baltija Publishing, 2020. C.167-183.</p>				
6.	<p>Тема 6. Інформаційно-комунікативне забезпечення процесу надання адміністративних послуг. Кадрове забезпечення процесу надання адміністративних послуг. Контроль у сфері надання адміністративних послуг. Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП) як спосіб надання адміністративних послуг населенню. Інформаційне забезпечення ЦНАП. Інформаційна картка адміністративної послуги (інформація для споживача). Інформаційні стенди. Консультативна допомога (у тому числі телефонна довідка). Веб-сторінка ЦНАП. Доступ до інформації осіб з обмеженими фізичними можливостями. Кадрове забезпечення процедур надання адміністративних послуг органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах адміністративної реформи. Кваліфікаційні вимоги до працівників, що залучені до процесу надання адміністративних послуг, та порядок їх атестації. Підвищення кваліфікації працівників, що надають адміністративні послуги населенню. Проблеми кадрового забезпечення надання адміністративних послуг та можливі шляхи їх вирішення. Сутність контролю у сфері надання адміністративних послуг. Об'єкти та суб'єкти контролю у сфері надання адміністративних послуг. Внутрішній та зовнішній контроль у сфері надання адміністративних послуг. Контроль за діяльністю суб'єктів надання адміністративних послуг та його види. Громадський контроль як засіб забезпечення законності в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Суб'єкти та об'єкти громадського контролю у сфері надання адміністративних послуг. Форми громадського контролю. Специфіка контролю у сфері надання адміністративних послуг на національному, регіональному та</p>	<p><i>Скориставшись інформаційними джерелами опрацювати теоретичний матеріал по темі та повідомити на семінарському занятті наступне:</i></p> <p>Обговорити питання інформаційного забезпечення ЦНАП. Навести основні риси Інформаційної картки адміністративної послуги (інформація для споживача). Охарактеризувати інформаційні стенди. Особливості консультативної допомоги (у тому числі телефонна довідка). Розповісти про веб-сторінку ЦНАП. Визначити процеси доступу до інформації осіб з обмеженими фізичними можливостями. Висвітлити питання кадрового забезпечення процедур надання адміністративних послуг органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах адміністративної реформи. Навести кваліфікаційні вимоги до працівників, що залучені до процесу надання адміністративних послуг, та порядок їх атестації. Обговорити питання</p>	1	1	PH1, PH3, PH4, PH6, PH7, PH8, PH10

<p>місцевому рівнях. Результати залучення громадськості до здійснення контролю за наданням адміністративних послуг органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Порядок створення Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП). Основні етапи створення ЦНАП. Ключові рішення (акти), необхідні для створення ЦНАП. Основні матеріальні та фінансові витрати, необхідні для створення ЦНАП. Компетенція та структура Центру надання адміністративних послуг. Номенклатура послуг, які можуть надаватися в ЦНАП, органи та підрозділи, залучені до ЦНАП. Структура ЦНАП. Зовнішні аспекти організації ЦНАП: місце розташування; вимоги до приміщення; режим роботи; упорядкування черги; вимоги до зони очікування; способи звернення за адміністративними послугами, в тому числі, доступ споживачів до формулярів; надання послуг господарського характеру (супутніх). Внутрішні аспекти організації діяльності ЦНАП. Спрощення процедури надання адміністративних послуг. Технологічні картки надання адміністративних послуг (інформація для працівників).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с. 2) Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьніий С.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с. 3) Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О.М., 2017. 60 с. 4) Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилияев І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с. 5) Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Гришяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с. 6) Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с. 7) Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с. 8) Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕН ЕЙ», 2015. - 124 с. 9) Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с. 10) Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с. 11) Тимошук В.П., Крїмач А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с. 12) Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с. 13) Шаров Ю. Антикризові технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : 	<p>підвищення кваліфікації працівників, що надають адміністративні послуги населенню. Визначити проблеми кадрового забезпечення надання адміністративних послуг та можливі шляхи їх вирішення. Надати сутність контролю у сфері надання адміністративних послуг. Охарактеризувати об'єкти та суб'єкти контролю у сфері надання адміністративних послуг. Навести основні риси внутрішнього та зовнішнього контролю у сфері надання адміністративних послуг. Охарактеризувати процеси контролю за діяльністю суб'єктів надання адміністративних послуг та його види. Охарактеризувати процеси громадського контролю як засобу забезпечення законності в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Навести суб'єкти та об'єкти громадського контролю у сфері надання адміністративних послуг. Навести форми громадського контролю. Обговорити специфіку контролю у сфері надання адміністративних послуг на національному, регіональному та місцевому рівнях. Навести результати залучення громадськості до здійснення</p>			
---	---	--	--	--

<p>ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.</p> <p>14) Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства : Женева 2003 - Туніс 2005 // Підсумкові документи. - К. : Зв'язок, 2006. - 131 с.</p> <p>15) Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22 травня 2003 року № 852- IV : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.</p> <p>16) Про телекомунікації : Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.</p> <p>17) Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення стандартів адміністративних послуг : наказ Мінекономіки від 12 липня 2007 року № 219 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.me.ktmu.gov.ua.</p> <p>18) Про затвердження Переліку і Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи "Електронний Уряд" : наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року № 149. - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua</p> <p>19) Про затвердження Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1242 від 30 листопада 2011 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011-%D0%BF.</p> <p>20) Про затвердження Порядку засвідчення наявності електронного документа (електронних даних) на певний момент часу : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року № 680.</p> <p>21) Про затвердження Порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1452.</p> <p>22) Про затвердження Порядку обов'язкової передачі документованої інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1454.</p> <p>23) Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1453.</p> <p>24) Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 року № 1302.</p> <p>25) Августин Р.Р. Електронне урядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально- методичний комплекс / Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 140 с.</p> <p>26) Дубов Д.В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник / Д.В. Дубов, С.В. Дубова. - К.: Центр навчальної літератури, 2012. - 176 с.</p> <p>27) Електронна демократія: навч. посіб. / Н.В.Грицяк, С.Г.Соловійов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н.В.Грицяк. - К.: НАДУ, 2015. - 66 с.</p> <p>28) Вышлинский Г. Аудитория интернета в Украине: динамика, мобильный интернет, старые и новые пользователи (по данным GfK Ukraine) / Г. Вышлинский. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.gfk.ua/imperia/md/content/gfkukraine/presentations.</p> <p>29) Гончарук ІІ. Впровадження електронного урядування в Україні: сучасне та майбутнє. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.pdaa.edu.ua/hr/pdf5/3^df</p> <p>30) Електронна демократія: навч. посіб. / Н.В.Грицяк, С.Г.Соловійов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н.В.Грицяк. - К.: НАДУ, 2015. - 66 с.</p> <p>31) Серенок А.О. Механізми взаємодії органів влади з громадянами в електронному уряді. - Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. / Харків. регіональний ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Харків: Магістр, 2014. - Вип. 3 (46). - С.43- 50</p> <p>32) An introduction to the European Interoperability Reference Architecture (EIRA) v1.0.0. URL: https://joinup.ec.europa.eu/catalogue/distribution/eira_v1_0_0_overviewpdf</p> <p>33) Статут ДП «Національні інформаційні системи». URL: https://nais.gov.ua/files/general/2019/01/18/20190118164841-63.pdf.</p> <p>34) Абраменко Ю. Ю. Зарубіжний досвід е-урядування та проблеми його імплементації в Україні [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Абраменко, І.А. Чикаренко. // Публічне адміністрування: теорія та практика: електронний збірник наукових праць. – Вип. 2(2) / 2009. – Режим доступу: http://www.dridu.dp.ua/zbimik/2009-02/09ayurpu.pdf</p> <p>35) Архипова С.О. Інформаційна безпека: соціально-філософський вимір : дис. ... канд. філософ. наук: 09.00.03 / С. О. Архипова; НТУУ «КПІ». – К., 2012. – 215 с.</p> <p>36) Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: Аналітична записка</p>	<p>контролю за наданням адміністративних послуг органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Обговорити порядок створення Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП). Назвати основні етапи створення ЦНАП. Ключові рішення (акти), необхідні для створення ЦНАП. Назвати основні матеріальні та фінансові витрати, необхідні для створення ЦНАП. Визначити компетенцію та структуру Центру надання адміністративних послуг. Навести номенклатуру послуг, які можуть надаватися в ЦНАП, органи та підрозділи, залучені до ЦНАП. Навести структуру ЦНАП. Обговорити зовнішні аспекти організації ЦНАП: місце розташування; вимоги до приміщення; режим роботи; упорядкування черги; вимоги до зони очікування; способи звернення за адміністративними послугами, в тому числі, доступ споживачів до formularів; надання послуг господарського характеру (супутніх). Відокремити внутрішні аспекти організації діяльності ЦНАП. Обговорити процеси спрощення процедури надання адміністративних послуг. Охарактеризувати технологічні картки надання</p>			
--	--	--	--	--

<p>[Електронний ресурс] / вик. А.О. Серенок, Т.І. Олійник // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України, 2014. – 72 с. – Режим доступу :http://www.niss.gov.ua/articles/1716/</p> <p>37) Кулага І., Ткаченко О., Клівак В. Компаративний аналіз упровадження та розвитку електронного урядування в Україні та Естонії. Стратегія економічного розвитку України. 2020. №46. С. 36–52.</p> <p>38) Зибіні С.В. Захист інформації від несанкціонованого доступу в системах обробки інформації // Інформаційна безпека. - 2011. - № 1.</p> <p>39) Sharov, Yu. P. and Chykarenko, I. (2010), "European Standards of Public Management: Projection at the Municipal Level" Public Administration and Local Self-Government: Coll. (Scientific-editorial board), vol. 1 (4), pp. 295—304.</p> <p>40) Лопушинський І. Електронна демократія та електронне урядування: досвід США для України. Публічне управління: теорія та практика. 2011. № 2 (6). С. 60-68.</p> <p>41) Про Рекомендації парламентських слухань на тему: Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні. Постанова Верховної Ради України від 3 липня 2014 року № 1565-VII [Електронний ресурс] - Режим доступу : http://www.rada.gov.ua.</p> <p>42) Августин Р.Р. Електронне урядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально- методичний комплекс / Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 140 с.</p> <p>43) Дубов Д.В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник / Д.В. Дубов, С.В. Дубова. - К.: Центр навчальної літератури, 2012. - 176 с.</p> <p>44) Електронна демократія: навч. посіб. / Н.В.Грицяк, С.Г.Соловійов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н.В.Грицяк. - К.: НАДУ, 2015. - 66 с.</p> <p>45) Литвин Н. А. Проблеми правового регулювання інформаційної безпеки України. Наука і правоохорона. 2017. № 3 (37). С. 85-90.</p> <p>46) Литвин Н. А. Інформаційне суспільство як головний пріоритет перспективного розвитку держави. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. Видання індексується в міжнародних наукометричних базах даних: Google Scholar, Index Copernicus International (Республіка Польща), РИНЦ, 2017. №876. С. 157-162.</p> <p>47) Литвин Н. А. Реалізація інформаційної політики органами Державної фіскальної служби України: адміністративно-правовий аспект: монографія. Київ: Гельветика, 2018. 516 с.</p> <p>48) Литвин Н. А. Наукові підходи щодо визначення державної інформаційної політики в Україні. Наука і правоохорона. Видання індексується в міжнародній наукометричній базі даних Index Copernicus International Journals Master List. 2019. № 1(43). С. 253261.</p> <p>49) Литвин Н.А., Крутнова Л.В. Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал. 2020. Вип. 3. С. 69-78.</p> <p>50) Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: Аналітична записка / вик. А.О. Серенок, Т.І. Олійник // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. - К., 2014. - 72 с.</p> <p>51) Участь молоді в суспільному житті: досвід, можливості, бар'єри: щорічна доповідь Президентові України, Верховній Раді України, кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за 10 підсумками 2011 року) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Державна служба молоді та спорту України. - К.: Б. в., 2012. - 62 с.</p> <p>52) Olena Tykhonova, Volodymyr Ivantsov, Kateryna Chyshko, Nataliia Lytvyn, Anna Yarosh Electronic banking as a prospective directive for the financial services market development. (Електронний банкінг як перспективне направлення розвитку ринку фінансових послуг). Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues, Special Issue 2, Volume 22. 2019. -P. 1 - 6. https://www.abacademics.org/articles/electronic-banking-as-a-prospective-directive-for-the-financial-services-market-development-8466.html</p> <p>53) Fedorenko, V.; Lytvyn, N.; Luchenko, D.; Panova, I.; Tsybulnyk, N. 2020. Legal aspects of information security management in the conditions of Ukraine's European integration, (Правові аспекти управління інформаційною безпекою в умовах євроінтеграції України) Journal of Security and Sustainability Issues 10(2): 2020 Volume 10 Number 2 December. 477-489. https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2(9)</p>	<p>адміністративних послуг (інформація для працівників).</p>			
<p>Разом:</p>		<p>10</p>	<p>6</p>	

6. Самостійна робота (позааудиторна заняття)

№ з/п	Назва напрямку	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Опрацювання лекційного матеріалу, навчальної літератури, спеціальних джерел інформації, незалежних джерел та рекомендацій неурядових аналітичних центрів	19	20
2.	Підготовка до семінарських занять (мета: засвоєння теоретичних знань та розуміння лекційного матеріалу, набуття практичних навичок, застосування та тлумачення норм права, вміння знаходити рішення щодо запропонованих завдань)	19	20
3.	Виконання індивідуальних завдань (реферат, есе, доповідь для дискусійного обговорення) – (мета: систематизація та розширення теоретичних та практичних навиків у розв'язанні конкретних завдань)	1	2
4.	Підготовка до екзамену	30	30
	Разом:	69	72

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання до модуля 1.

Підготувати реферат (есе, доповідь для дискусійного обговорення) на одну з наступних тем:

1. Аналіз нормативно-правових актів у сфері надання адміністративних послуг.
2. Підходи до класифікації адміністративних послуг.
3. Публічні послуги і «дозвільна система».
4. Типізація адміністративних послуг відповідно до потреб споживачів.
5. Компетенція та структура Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
6. Методика опису публічної послуги.
7. Номенклатура послуг Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
8. Корупційні ризики в сфері надання адміністративних послуг.
9. Структура Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
10. Технології електронного урядування в процесі надання адміністративних послуг.
11. Поняття, ознаки та види адміністративних послуг.
12. Зовнішні аспекти організації Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП): місце розташування, вимоги до приміщення, режим роботи.
13. Інформаційне забезпечення Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
14. Процедура надання згоди на передачу земельних ділянок в суборенду.
15. Зміст та структура інформаційної картки адміністративної послуги.
16. Процедура вилучення з використання земельних ділянок сільськогосподарського призначення.
17. Особливості забезпечення доступу до інформації осіб з обмеженими фізичними можливостями.
18. Процедура оформлення свідоцтва про право власності на квартиру (будинок).
19. Внутрішні аспекти організації діяльності Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
20. Процедура призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям.
21. Спрощена процедура надання адміністративних послуг.
22. Контроль за якістю обслуговування громадян в Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП).
23. Зміст та необхідність ведення технологічних карток надання адміністративних послуг.

24. Критерії оцінки якості надання адміністративних послуг в Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП).
25. Кадрове забезпечення Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
26. Зміст інформаційних і технологічних карток, що використовуються в роботі Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП).
27. Вимоги до кваліфікації персоналу Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
28. Види супутніх послуг та організація їх надання в Центрах надання адміністративних послуг (ЦНАП).
29. Положення та регламент Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
30. Порядок створення Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
31. Суб'єкти надання адміністративних послуг в рамках роботи Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
32. Основні етапи створення Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
33. Принципи надання адміністративних послуг у Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП).
34. Ключові рішення (акти), необхідні для створення Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
35. Вимоги до приміщення, в якому розміщується Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП).
36. Основні матеріальні та фінансові витрати, необхідні для створення Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
37. Зміст інформації, що розміщується на інформаційних стендах і інформаційних терміналах в ЦНАП.
38. Перелік адміністративних послуг, що надаються в Центрі адміністративних послуг (ЦНАП).
39. Зарубіжний досвід надання адміністративних послуг.
40. Перелік адміністративних послуг, що надаються Центром надання адміністративних послуг (ЦНАП).
41. Інформаційна та технологічна картки адміністративних послуг.
42. Способи звернення споживачів за адміністративними послугами.
43. Інформаційне забезпечення роботи Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
44. Контроль завантаженості працівників Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
45. Керування чергою в Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП).
46. Інформаційно-комунікативні технології в роботі Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).
47. Порядок прийняття заяви та інших документів у Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП).
48. Основні критерії оцінки якості адміністративних послуг.
49. Порядок опрацювання справи (вхідного пакета документів) в Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП).
50. Законодавче регулювання порядку і стандартів надання адміністративних послуг.
51. Процедура передачі вхідного пакета документів суб'єкту звернення в Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП).
52. Класифікація адміністративних послуг.
53. Загальна структура Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП). Розподіл на фронт-офіс і бек-офіс.
54. Види адміністративних послуг.
55. Основні проблеми отримання адміністративних послуг (е-послуг) з точки зору споживачів послуг.
56. Основні виклики у наданні адміністративних послуг (е-послуг) з точки зору органів влади.
57. Тенденції у державній політиці у розвитку законодавства щодо надання адміністративних послуг (е-послуг).
58. Потреби та перспективи реформи адміністративних послуг (дерегуляція, спрощення,

децентралізація, впорядкування оплати, електронні послуги).

59. Закон «про адміністративні послуги» та підзаконні акти на його виконання (предмет регулювання, винятки зі сфери дії, тощо). Перспективи змін.

60. Реєстр адміністративних послуг.

61. Строки надання адміністративних послуг.

62. Плата за надання адміністративних послуг.

63. Типові проблеми ЦНАП та шляхи їх вирішення.

64. Найостанніші досягнення у діяльності ЦНАП в Україні.

65. Досвід організації роботи ЦНАП (на прикладі будь-якого міста України).

66. Створення привітної атмосфери під час прийому громадян у ЦНАП.

67. Офіси для громадян у Федеративній Республіці Німеччина.

68. Відділи обслуговування мешканців у Польщі.

69. Адміністративні послуги та інтегровані офіси у Канаді.

70. Прогресивний актуальний досвід надання адміністративних послуг на прикладі будь-якої розвинутої країни світу.

Здобувачу вищої освіти надається право самостійно сформулювати бажану тему реферату (есе, доповідь для дискусійного обговорення) та погодивши тему з викладачем, підготувати та виступити з рефератом (есе, доповіддю для обговорення).

Виходячи зі змісту модуля 1 здобувачам вищої освіти скласти тести для відповіді іншим студентам, та під час перевірки вірності відповідей обговорити правильність чи невірність постановки того чи іншого тестового завдання та вірність/невірність відповіді.

Виходячи зі змісту модуля 1 здобувачам вищої освіти розподілитися по невеличким групам та скласти кейсові завдання для подальшого вивчення ситуацій в аудиторії, розібратися в сутності проблеми, запропонувати можливі рішення та вибрати найкраще із них.

Підготувати портфоліо виступу на семінарі, участі в науково-дослідної діяльності, яким показати успішність і доказати прогрес дослідницької і творчої діяльності.

8. Методи навчання та контролю

Основна мета підвищення якості навчання: переведення студентів із пасивного навчання до активної участі та доповнити традиційну «накопичувальну» освіту «проблемно-визначальною» освітою. Важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.

В процесі навчання використовуються такі **методи навчання**:

✓ лекція, лекція-дискусія з використанням мультимедійних презентацій за допомоги мультимедіа засобів;

✓ проведення семінарських (практичних) занять з використанням активних форм навчання (тренінги, ділові та імітаційні ігри, інтерактивні методи: «Мозковий штурм», «Обговорення», «Робота над помилками», «Вимушені дебати з протилежними думками», «Експертна оцінка есе сусіда по партії», «Кросворд» і т.д.);

✓ надання інформаційних джерел (наукової літератури, нормативно - правових актів, поглядів науковців) для самостійного опрацювання за визначеною тематикою;

✓ самостійне виконання студентами завдань (самостійна робота) у вигляді аналітичних доповідей, проектів рішень, експертних висновків, рефератів, доповідей для обговорення, есе тощо.

Методами контролю в межах дисципліни є: усне та письмове опитування; перевірка виконаних самостійних завдань; оцінювання активності та знань під час участі у семінарських заняттях з використанням активних форм навчання; тестовий контроль, поточний контроль.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення та семінарських занять, а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи (есе, аналітичні записки).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі екзамену.

Питання до екзамену

1. Поняття та ознаки адміністративних послуг (е-послуг).
2. Об'єктивна необхідність, мета, завдання та значення адміністративних послуг для розбудови «сервісної» держави.
3. Підходи до класифікації адміністративних послуг.
4. Суб'єктний підхід до класифікації адміністративних послуг: послуги для громадян, послуги для підприємців, та юридичних осіб та послуги інформаційного характеру, що надаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування.
5. Класифікація адміністративних послуг через призму їх необхідності: послуги, які відображені у потребах (необхідні); законні (обов'язкові для послугодавців) послуги; послуги, які реалізуються (реальні).
6. Розмежування суміжних категорій (державні, публічні, муніципальні, комунальні послуги).
7. Суб'єкт звернення щодо отримання адміністративної послуги.
8. Суб'єкт надання адміністративної послуги.
9. Наукова новизна терміну «адміністративна послуга».
10. Основні виклики у наданні адміністративних послуг з точки зору органів влади.
11. Історія становлення та розвитку системи надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні.
12. Сутність, завдання, принципи та складові державної політики надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні.
13. Інституційне забезпечення процесів надання адміністративних послуг (е-послуг).
14. Правове регулювання порядку надання адміністративних послуг (е-послуг).
15. Недоліки у законодавстві, що регулює процес надання адміністративних послуг (е-послуг) органами державної влади та органами місцевого самоврядування.
16. Принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг (е-послуг).
17. Модернізація системи надання адміністративних послуг (е-послуг) в умовах децентралізації. Децентралізація надання адміністративних послуг (е-послуг) в Україні.
18. Зарубіжний досвід та успішні вітчизняні практики організації надання адміністративних послуг.
19. Підходи до організації процесу надання адміністративних послуг (е-послуг).
20. Стандартизація якості обслуговування замовників послуг. Завдання стандартизації.
21. Система вимог, норми і правила обслуговування громадян.
22. Принципи та основні параметри взаємодії із замовниками послуг.
23. Персональні вимоги до надавача адміністративних послуг (е-послуг).
24. Оцінка якості надання адміністративних послуг (е-послуг) з точки зору держави (внутрішня оцінка органу) та з точки зору споживачів (зовнішня оцінка).
25. Критерії оцінки якості адміністративних послуг (е-послуг).
26. Доступність як критерій оцінки якості адміністративних послуг (е-послуг) органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
27. Критерій доступності послуги визначає фактичну можливість для особи звернутися за її отриманням.
28. Зручність як критерій оцінки якості адміністративних послуг органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
29. Критерій зручності визначає ступінь урахування інтересів та потреб споживачів послуг при організації їх надання у конкретному органі влади.

30. Моніторинг якості надання адміністративних послуг (е-послуг).
31. Вимоги до формування системи контролю за якістю обслуговування.
32. Методики оцінювання результативності роботи працівників, що надають публічні послуги.
33. Основні аспекти організації електронної взаємодії органів публічної влади: єдина система електронної взаємодії.
34. Основні завдання щодо створення ЄСЕВ.
35. Стан та тенденції розвитку електронної взаємодії в Україні.
36. Програмне забезпечення електронної взаємодії публічних службовців: програмне забезпечення електронної взаємодії.
37. Розвиток електронного урядування на регіональному рівні в Україні.
38. Досвід впровадження електронного урядування в великих містах України.
39. Визначення понять «електронний регіон», «електронне місто», «розумне місто».
40. Реалізація електронної взаємодії в Європейських країнах: моделі електронної взаємодії.
41. Причини та чинники виникнення корупції в органах публічної влади та шляхи їх подолання за допомогою інформаційно-комунікаційного інструментарію.
42. Інформаційно-комунікаційні інструменти участі громадськості в реалізації антикорупційної політики.
43. Прозорість інформації щодо діяльності посадових осіб органів публічної влади як головний чинник у запобіганні корупції.
44. Застосування технологій електронного урядування та електронної демократії а антикорупційних стратегіях.
45. Сфери впливу технологій електронного урядування та електронної демократії на корупцію.
46. Складові інформаційної інфраструктури: спеціально уповноважених суб'єктів у сфері запобігання корупції, публічного сектору у сфері запобігання корупції, відкритих даних у сфері запобігання корупції, участі суспільства у сфері запобігання корупції.
47. Національне агентство України з питань запобігання корупції як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.
48. Сутність, суб'єкти та способи надання електронних адміністративних послуг.
49. Інтегровані офіси надання адміністративних послуг.
50. Сутність та суб'єкти надання електронних адміністративних послуг.
51. Організація надання електронних адміністративних послуг.
52. Зарубіжний досвід надання електронних публічних послуг: загальні відомості.
53. Модель ООН розвитку онлайн-послуг.
54. Електронні публічні послуги в країнах Європи.
55. Електронні публічні послуги в країнах Азії.
56. Перспективні напрямки розвитку послуг електронного уряду.
57. Сутність державної інформаційної політики.
58. Державна інформаційна політика: пріоритетні напрями та принципи.
59. Механізми публічного управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування.
60. Інші механізми публічного управління розвитком електронного урядування.
61. Доступ до публічної інформації: основні поняття.
62. Нормативно- правове забезпечення доступу до публічної інформації в Україні.
63. Форми даних. Набори даних. Оприлюднення наборів даних. Зв'язані відкриті дані.
64. Українські проекти використання відкритих даних.
65. Світовий досвід використання відкритих даних.
66. Законодавство держав Європейського Союзу у сфері доступу до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування та органів державної влади.
67. Інформаційне забезпечення ЦНАП.
68. Інформаційна картка адміністративної послуги (інформація для споживача). Інформаційні стенди.

69. Консультативна допомога (у тому числі телефонна довідка).
70. Веб-сторінка ЦНАП.
71. Доступ до інформації осіб з обмеженими фізичними можливостями.
72. Кадрове забезпечення процедур надання адміністративних послуг органами державної влади та органами місцевого самоврядування в умовах адміністративної реформи.
73. Кваліфікаційні вимоги до працівників, що залучені до процесу надання адміністративних послуг, та порядок їх атестації.
74. Підвищення кваліфікації працівників, що надають адміністративні послуги населенню.
75. Проблеми кадрового забезпечення надання адміністративних послуг та можливі шляхи їх вирішення.
76. Сутність контролю у сфері надання адміністративних послуг.
77. Об'єкти та суб'єкти контролю у сфері надання адміністративних послуг.
78. Внутрішній та зовнішній контроль у сфері надання адміністративних послуг.
79. Контроль за діяльністю суб'єктів надання адміністративних послуг та його види.
80. Громадський контроль як засіб забезпечення законності в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
81. Суб'єкти та об'єкти громадського контролю у сфері надання адміністративних послуг.
82. Форми громадського контролю адміністративних послуг.
83. Специфіка контролю у сфері надання адміністративних послуг на національному, регіональному та місцевому рівнях.
84. Результати залучення громадськості до здійснення контролю за наданням адміністративних послуг органів державної влади та органів місцевого самоврядування.
85. Порядок створення Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП).
86. Основні етапи створення ЦНАП. Ключові рішення (акти), необхідні для створення ЦНАП.
87. Основні матеріальні та фінансові витрати, необхідні для створення ЦНАП.
88. Компетенція та структура Центру надання адміністративних послуг.
89. Номенклатура послуг, які можуть надаватися в ЦНАП, органи та підрозділи, залучені до ЦНАП. Структура ЦНАП.
90. Зовнішні аспекти організації ЦНАП: місце розташування; вимоги до приміщення; режим роботи; упорядкування черги; вимоги до зони очікування; способи звернення за адміністративними послугами, в тому числі, доступ споживачів до формулярів; надання послуг господарського характеру (супутніх).
91. Внутрішні аспекти організації діяльності ЦНАП.
92. Спрощення процедури надання адміністративних послуг.
93. Технологічні картки надання адміністративних послуг.
94. Управління компетенціями у контексті стратегії управління людськими ресурсами на ІКТ-сфері.
95. Узгодження національної рамки кваліфікацій та ІТ-професій з європейською рамкою е-компетенцій.
96. Формування й розвиток ІКТ-компетентності та навичок електронного урядування.
97. Механізм формування та розвитку ІКТ-компетентності публічних службовців.
98. Підходи до формування та розвитку навичок з е-урядування у публічних службовців.
99. Основні підходи та моделі побудови електронного уряду.
100. Архітектура електронного уряду.
101. Інфраструктура електронної ідентифікації та авторизації.
102. Прикладні системи, що забезпечують окремі е - сервіси та послуги е- уряду.
103. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження електронного урядування.
104. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту.
105. Державна політика інформаційної безпеки.
106. Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікативних технологій.

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Рівень вищої освіти другий (освітньо-професійний)
 Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»
 Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
 Форма навчання денна, заочна
 Семестр 1
 Навчальна дисципліна Адміністративні послуги та е-послуги

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Поняття та ознаки адміністративних послуг (е-послуг).
2. Об'єктивна необхідність, мета, завдання та значення адміністративних послуг для розбудови «сервісної» держави.
3. Підходи до класифікації адміністративних послуг.

Затверджено на засіданні кафедри права та публічного адміністрування
 Протокол № _____ від « _____ » _____ 2021 року

Завідувач кафедри _____ Євген ЧЕРНИХ
 Екзаменатор _____ Вячеслав ВОЛК

Після атестаційний моніторинг проводиться у вигляді ректорської контрольної роботи, що передбачає виконання тестових завдань на навчальному порталі МДУ.

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
2	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
3	демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання

№ з/п	Критерії оцінювання	Бали
1	належне оформлення та актуальність матеріалу	1
2	наявність ґрунтовних висновків	1
3	наявність списку літературних джерел	1
Усього		3

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових

	відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовний модуль 1			
Тема 1.	8	0,24	6
Тема 2.	8	0,24	6
Тема 3.	8	0,24	6
Тема 4.	8	0,24	6
Тема 5.	8	0,24	6
Тема 6.	7	0,24	5
Виконання ІЗ	3	0,23	5
МКР 1	10	0,33	10
Підготовка і складання заліку/екзамену	30	1	50
Підсумок	90	3	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet, Zoom.

13. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus)
2. Волік В.В. Питання розвитку цифрової інфраструктури в транспортній галузі та зв'язок з адміністративним судочинством. *Судова та слідча практика в Україні*. 2018. Вип. 7. С. 45–50.
3. Волік В.В. Інформаційна діджиталізація в сфері отримання вищої освіти для суддівської професії. Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XXIV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.Ф. Трофіменка. Маріуполь: МДУ, 2022. С. 49–51.
4. United Nation E-Government Survey 2018. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/enus/Reports/UN-E-Government-Survey-2018>
5. United Nation E-Government Survey 2016. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/enus/Reports/UN-E-Government-Survey-2016>
6. Волох О. Генезис електронного урядування в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2017. №2. С. 121-125
7. Електронне урядування : підручник / А.І. Семенченко, Н.В. Грицяк, О.Б. Кукарін та ін. ; за заг. ред. проф. Н.В. Грицяк, А.І. Семенченка. Київ: НАДУ, 2016. 128 с.
8. Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьнік Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.
9. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 60 с.
10. Електронне урядування: опорний конспект лекцій / Дзюба С.В., Жилияев І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І.; за ред. А.І. Семенченка. К., 2012. 264 с.
11. Електронні послуги: навч. посіб. / І. В. Клименко; за заг. ред. Н.В. Грицяк. К.: НАДУ, 2014. 100 с.
12. Зелена книга державної політики у сфері електронного урядування в Україні / уклад. Кобець Р.В. К.: Новий друк, 2015. 54 с.
13. Монастирський, Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. / Г. Л. Монастирський. К. : Знання, 2008. 319 с.
14. Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / В. Тимошук / Асоціація міст України. К., ТОВ «ПДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. - 124 с.
15. Надання адміністративних послуг в умовах децентралізації та співробітництва територіальних громад: Навчально-практичний посібник/ За заг. редакцією Записного Д.Ю., Журавля Т.В., Толкованова В.В. Київ, 2018. 172 с.
16. Тимошук В.П., Крімач А.В. Оцінка якості адміністративних послуг. К.: Факт, 2005. 88 с.
17. Августин Р.Р. Електронне урядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально- методичний комплекс / Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 140 с.
18. Арич М. І. Основи побудови системи «Електронний уряд» URL: <http://nauka.zinet.info/9/arych.php>.
19. Всесвітній економічний Форум про глобальну конкурентоспроможність. URL: <https://www.weforum.org/>.
20. У рейтингу готовності до запровадження електронного уряду України піднялась на 13 позицій – ООН. Інформаційне агентство УНІАН. 14 липня 2020 р. URL: <https://www.unian.ua/economics/other/elektronniyuryad-ukrajina-posila-69-misce-v-reytingu-oon-ostanninovini-11073617.html>.

21. Погребняк І.Є. Електронний уряд (e-government) і електронне урядування (e-governance): поняття та принципи функціонування. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/10/Pogrebnyak.pdf>.
22. Електронне урядування: підручник / авт. кол.: В.П. Горбулін, Н.В. Грицяк, А.І. Семенченко, О.В. Карпенко та ін.; за заг. ред. проф. Ю.В. Ковбасюка; наук. ред. проф. Н.В. Грицяк, проф. А.І. Семенченка. К.: НАДУ, 2014. 352 с.
23. Semchuk, I. V. and Mazur, V. H. (2013) "E-governance in local authorities: current state and improvements" *Theory and Practice of Public Administration*, vol. 2, pp. 106-112.
24. Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2019. Vol. 22, Special Issue 2. (видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus)
25. UN Public Administration Glossary. URL: <https://publicadministration.un.org/en/About-Us/UNGlossary>.
26. Silenko, A. (2003) "E-Ukraine" *Politychnyj menedzhment*, vol. 3, available at: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=17&c=151> (Accessed 18 May 2015).
27. Європейська хартія регіональної демократії: науково-практичний коментар / Т.М. Безверхнюк та ін.; Асоціація дослідників держ. управління. Одеса: Хоббит плюс, 2008. 186 с.
28. Коліушко І.Б. Електронне урядування — шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Демкова // *Інформаційне суспільство. Шлях України*. — К.: Бібліотека інформ. суспільства, 2018. — С. 138—143.
29. Koliushko, I.B. and Demkova, M.S. (2018), "Electronic governance — the way to efficiency and transparency of public administration", *Informatsijne suspil'stvo. Shliakh Ukrainy [Information Society. Way of Ukraine]*, Library of information. Society, Kyiv, Ukraine.
30. Khan A. A. The Relevance of Good Governance Concept: Revisiting Goals, Agenda and Strategies [Електронний ресурс] / Akbar Ali Khan. — Режим доступу: <http://mppgnsuintlconf.org/docs/2.%20Akbar%20Ali%20Khan.pdf>.
31. Goga G. L. Good Governance in the EU [Електронний ресурс] / Gina Livioara Goga // *Acta Universitatis Danubius. Juridica*. — 2009. — Vol. 5. — № 1. — Режим доступу: <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/juridica/article/view/205/194>.
32. Ахрипська О., Пестряков І., Хмара О. Електронна демократія в Україні. Що це? - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://tiukraine.org/news/4661.html>.
33. E-Government: Survey 2012. E-Government for the People. United Nations; Department of Economic and Social Affairs. New York, 2012. 144 p.; United Nations E-government Survey 2014 E-Government for the Future We Want . United Nations. New York, 2014. 284 p.
34. Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / [Тимошук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Шкільний Є.О. та ін.] / Заг. ред. Тимошука В.П., Курінного О.В. - К., 2015. - 428 с.
35. A Digital Agenda for Europe (COM(2010)0245): adopted by European Commission 26.08.2010. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0245R\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0245R(01)&from=EN)
36. Goniukova, L. V. (2015) "The main areas of cooperation between the government and the community and the necessary conditions for this process", *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, [Online], vol. 3, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=819> (Accessed 18 May 2015).
37. Козак В.І. Адміністративна реформа в Україні як механізм протидії корупції: Дис. канд. наук з держ. управління: 25.00.02 / Академія муніципального управління. — К., 2015. — 246 с.
38. Чукут С.А., Дмитренко В.І. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. *Інвестиції: практика та досвід*, № 13/2016. С. 89–93.
39. Коновал В.О. Методологічні засади електронного урядування на місцевому рівні: поняття, принципи, моделі та передумови. *Теорія та практика державного управління*. 2016. № 2(53). С. 148–156.

40. Клименко І.В., Линьов К.О. Технології електронного урядування: навч. посіб. К.: Вид-во ДУС, 2006. 225 с.
41. Чальцева Е., Лавріщева А. Е-урядування: перспективи впровадження в українському просторі. Політичне життя. 2017. № 4. С. 48-53.
42. Марченко В.В. Електронне урядування в органах виконавчої влади: адміністративно-правові засади : монографія. Харків : Панов, 2016. 444 с.
43. E-governance and e-transparency – international tendencies and Georgia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://idfi .ge/public/migrated/uploadedFiles/fi les/Chapter%20I%20 eng.pdf](https://idfi.ge/public/migrated/uploadedFiles/files/Chapter%20I%20eng.pdf)
44. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилияев І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І.Семенченка. - К., 2012. -264 с.
45. Е-урядування для місцевих органів влади України: практичні вказівки і кращі практики місцевого Е-врядування. Довідник / Х. Асток, Л. Хянні, Є. Кренева, М. Лекіч та ін. - К. Академія електронного управління, 2014. - 66 с.
46. Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth (COM(2010)2020): adopted by European Commission 03.03.2010. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:PDF>
47. Volik V.V., Lozhmets Y., Davydova O., Sprynchuk S., Shvets D. Electronic governance in Ukraine and Estonia current situation and prospective. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019.
48. О. В. Карпенко, «Механізми формування та реалізації сервісно-орієнтованої державної політики в Україні», автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. наук: спец. 25.00.02, «Механізми державного управління», 413 с., 2016.
49. E-GOV у світі. Світовий досвід е-врядування. URL: http://nc.gov.ua/menu/e_gov/
50. Іщенко В.М. Міжнародний досвід упровадження електронного урядування [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2012/5.pdf
51. Куспляк І.С. 100 міст — крок вперед. Моніторинг впровадження інструментів електронного урядування, як основи надання адміністративних послуг в електронному вигляді / За заг. ред. І.С. Куспляк, А.О. Серенок. — Вінниця: ГО "Подільська агенція регіонального розвитку", 2014. — 86 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://nc.gov.ua/news/index.php?ID=1577>
52. Міхровська М.С., Черноус А.Г. Деякі аспекти впровадження електронного урядування в Україні на прикладі досвіду зарубіжних країн. Право і суспільство. 2016. № 2(2). С. 122–127. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis-2016-2%282%29-24>.
53. Draft OECD Principles on Digital Government Strategies: Bringing Governments Closer to Citizens and Businesses/GOV/PGC/EGOV(2013)1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/44ae30ce-bca0-4f4d-87db-4ad733d9c2_e1/VILAG%20%20-%20GOV-PGC-EGOV\(2013\)1_draft%20OECD%20Principles%20on%20Digital%20Government%20S\[Текст\]trategi.pdf](http://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/44ae30ce-bca0-4f4d-87db-4ad733d9c2_e1/VILAG%20%20-%20GOV-PGC-EGOV(2013)1_draft%20OECD%20Principles%20on%20Digital%20Government%20S[Текст]trategi.pdf).
54. Гонюкова Л.В. Основні напрями співпраці влади та громади і необхідні для цього умови / Л.В. Гонюкова // Державне управління: удосконалення та розвиток. - №3. - 2015. - С.194-196.
55. Коліушко І.Б. Електронне урядування - шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Дем- кова // Інформаційне суспільство. Шлях України. - К.: Бібліотека ін- форм. суспільства, 2014. - С.138-143.
56. Малишенко Л. Вплив електронної демократії на політичні процеси в європейських країнах. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/674>.
57. Міхровська М.С. Розвиток електронного урядування як пріоритетне завдання становлення публічної адміністрації в Україні. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://science.crimea.edu/zapiski/2012/law/25_1law/045_mixr.Pdf
58. Переглянута Європейська хартія участі молоді в громадському житті на місцевому та регіональному рівні. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eucharter.pedagog.org.ua/text/charter/src.html>.
59. Federal Enterprise Architecture Framework. Version 1.1. URL: <http://www.cio.gov/Documents/fedarch1.pdf>.

60. Ткачук Л., Стахова О. Підвищення ефективності публічного управління засобами електронного урядування The system of public administration in the context of decentralization of power: Collective monograph. Riga: Izdevnieciba Baltija Publishing, 2020. С.167-183.
61. Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
62. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П. Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М. 2013. 392 с.
63. Толкованов В. В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 264 с.
64. Шаров Ю. Антикризові технології в муніципальному управлінні: проектний аспект «Публічне управління: теорія та практика». Х. : ХарРІДУ, 2010. Вип. 2. С. 190-193.
65. Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства : Женева 2003 - Туніс 2005 // Підсумкові документи. - К. : Зв'язок, 2006. - 131 с.
66. Августин Р.Р. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально- методичний комплекс / Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 140 с.
67. Вышлинский Г. Аудитория интернета в Украине: динамика, мобильный интернет, старые и новые пользователи (по данным GfK Ukraine) / Г. Вышлинский. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.gfk.ua/imperia/md/content/gfkukraine/presentations>.
68. Гончарук І.І. Впровадження електронного урядування в Україні: сучасне та майбутнє. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/np/pdf5/3^df>
69. Серенок А.О. Механізми взаємодії органів влади з громадянами в електронному уряді. - Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. / Харків. регіональний ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Харків: Магістр, 2014. - Вип. 3 (46). - С.43-50
70. An introduction to the European Interoperability Reference Architecture (EIRA) v1.0.0. URL: https://joinup.ec.europa.eu/catalogue/distribution/eira_v1_0_0_overviewpdf.
71. Дубов Д.В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник / Д.В. Дубов, С.В. Дубова. - К.: Центр навчальної літератури, 2012. - 176 с.
72. Електронна демократія: навч. посіб. / Н.В.Грицяк, С.Г.Соловйов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н.В.Грицяк. - К.: НАДУ, 2015. - 66 с.
73. Литвин Н. А. Проблеми правового регулювання інформаційної безпеки України. Наука і правоохорона. 2017. № 3 (37). С. 85-90.
74. Литвин Н. А. Інформаційне суспільство як головний пріоритет перспективного розвитку держави. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. Видання індексується в міжнародних наукометричних базах даних: Google Scholar, Index Copernicus International (Республіка Польща), РІНЦ. 2017. № 876. С. 157-162.
75. Литвин Н. А. Реалізація інформаційної політики органами Державної фіскальної служби України: адміністративно-правовий аспект: монографія. Київ: Гельветика, 2018. 516 с.
76. Литвин Н. А. Наукові підходи щодо визначення державної інформаційної політики в Україні. Наука і правоохорона. Видання індексується в міжнародній наукометричній базі даних Index Copernicus International Journals Master List. 2019. № 1(43). С. 253261.
77. Литвин Н.А., Крупнова Л.В. Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал. 2020. Вип. 3. С. 69-78.
78. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: Аналітична записка / вик. А.О. Серенок, Т.І. Олійник // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. - К., 2014. - 72 с.
79. Участь молоді в суспільному житті: досвід, можливості, бар'єри: щорічна доповідь Президентові України, Верховній Раді України, кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за 10 підсумками 2011 року) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту

- України, Державна служба молоді та спорту України. - К.: Б. в., 2012. - 62 с.
80. Olena Tykhonova, Volodymyr Ivantsov, Kateryna Chyshko, Nataliia Lytvyn, Anna Yarosh Electronic banking as a prospective directive for the financial services market development. (Електронний банкінг як перспективне напрямлення розвитку ринку фінансових \слґ).IoигпаI of Legal, Ethical and Regulatory Issues, Special Issue 2, Volume 22. 2019. -P. 1 - 6. <https://www.abacademies.org/articles/electronic-banking-as-a-prospective-directive-for-the-financial-services-market-development-8466.html>
81. Fedorenko, V.; Lytvyn, N.; Luchenko, D.; Panova, I.; Tsybulnyk, N. 2020. Legal aspects of information security management in the conditions of Ukraine's European integration, (Правові аспекти управління інформаційною безпекою в умовах євроінтеграції України) Journal of Security and Sustainability Issues 10(2): 2020 Volume 10 Number 2 December. 477-489. [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2\(9\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.10.2(9))

Додаткова література

1. Статут ДП «Національні інформаційні системи». URL: <https://nais.gov.ua/files/general/2019/01/18/20190118164841-63.pdf>.
2. Абраменко Ю. Ю. Зарубіжний досвід е-урядування та проблеми його імплементації в Україні [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Абраменко, І.А. Чикаренко. // Публічне адміністрування: теорія та практика: електронний збірник наукових праць. – Вип. 2(2) / 2009. – Режим доступу: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-02/09auyriu.pdf>
3. Архипова Є.О. Інформаційна безпека: соціально-філософський вимір : дис. ... канд. філософ. наук: 09.00.03 / Є. О. Архипова; НГУУ «КПШ». – К., 2012. – 215 с.
4. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: Аналітична записка [Електронний ресурс] / вик. А.О. Серенок, Т.І. Олійник // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України, 2014. – 72 с. – Режим доступу :<http://www.niss.gov.ua/articles/1716/>
5. Кулага І., Ткаченко О., Клівак В. Компаративний аналіз упровадження та розвитку електронного урядування в Україні та Естонії. Стратегія економічного розвитку України. 2020. № 46. С. 36–52.
6. Зибін С.В. Захист інформації від несанкціонованого доступу в системах обробки інформації // Інформаційна безпека. - 2011. - № 1.
7. Sharov, Yu. P. and Chykarenko, I. (2010), "European Standards of Public Management: Projection at the Municipal Leve" Public Administration and Local Self-Government: Coll. (Scientific-editorial board), vol. 1 (4), pp. 295—304.
8. Лопушинський І. Електронна демократія та електронне врядування: досвід США для України. Публічнеуправління: теорія та практика. 2011. № 2 (6). С. 60-68.
9. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні. Постанова Верховної Ради України від 3 липня 2014 року № 1565-VII [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
10. Августин Р.Р. Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі: навчально- методичний комплекс / Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 140 с.
11. Закон України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
12. Про Національну програму інформатизації, Закон України від 01.08.2016 № 74/98-вр. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/74/98-вр>.
13. Про доступ до публічної інформації, Закон України від 01.05.2015 № 2939-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2939-17>.
14. Про захист персональних даних, Закон України від 01.01.2017 № 2297-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2297-17>.
15. Про адміністративні послуги, Закон України від 11.06.2017 № 5203-17. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/5203-17>.

16. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, Закон України від 19.04.2014 № 80/94-вр. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/80/94>.
17. Про електронний документ та електронний документообіг, Закон України від 30.09.2015 № 851-15. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
18. Про захист персональних даних, Закон України від 01.01.2017 № 2297-17. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/2297-17>.
19. Про Стратегію сталого розвитку Україна — 2020, Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.
20. Концепція розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 №649-р [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>
21. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» та автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності»: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 р. № 236 (у I редакції) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-КМУ/type-Постанова/236-2012-п-14.03.2012.htm.
22. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Електронне урядування та Національна програма інформатизації»: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 р. № 236 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236-2012-п>.
23. Питання Міністерства цифрової трансформації: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pitannya-ministerstva-cifrovoyi-t180919>
24. План роботи Міністерства цифрової трансформації на 2021 рік: наказ Міністерства цифрової трансформації України від 09 квітня 2021 р. №49 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/ministry/%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%BD_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%9C%D1%96%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%B8_2021.pdf.
25. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. Дата оновлення: 11.10.2018. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>.
26. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд»: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 № 208. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2003-%D0%BF>
27. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. Офіційний вісник України. 2017. № 78. Ст. 109. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>
28. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf
29. Складові електронного урядування / Правова інформатика. — 2012. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/12fvmseu.pdf>
30. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. Баранов, А. Семенченко. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/conception_final.pdf
31. Про основні засади розбудови інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки, Закон України від 09.01.2007 № 537-16. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
32. Про інформацію, Закон України від 01.01.2017 № 2657-12. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
33. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
34. А.О. Серенок, «Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного урядування в Україні: ініціативи Президента України», URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/ebook/db/20151/doc/1/05.pdf>.

35. Квітка С. А., Соколовська О. О. Електронне урядування як інноваційний механізм взаємодії влади, бізнесу та громадянського суспільства: зарубіжний досвід та передумови розвитку в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 9. С. 26–34.
36. Європейська хартія регіональної демократії: науково-практичний коментар / Т.М. Безверхнюк та ін.; Асоціація дослідників держ. управління. Одеса: Хоббит плюс, 2008. 186 с.
37. Коліушко І.Б. Електронне урядування — шлях до ефективності та прозорості державного управління / І.Б. Коліушко, М.С. Демкова // Інформаційне суспільство. Шлях України. — К.: Бібліотека інформ. суспільства, 2018. — С. 138—143.
38. Линьов К.О. Навчальний посібник до модуля «Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби», Київ, 2016. 42 с.
39. Грабовець І.В., Тарасова О.А. Електронне урядування як засіб розвитку демократії. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2016. № 69-70. С. 110-117.
40. Василевич Ю. Досягнення та перспективи використання інформаційно-комунікаційних технологій у сфері політики: електронна демократія // Ю. Василевич. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2012/197-185-6.pdf>.
41. Квітка С. А., Соколовська О. О. Електронне урядування як інноваційний механізм взаємодії влади, бізнесу та громадянського суспільства: зарубіжний досвід та передумови розвитку в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 9. С. 26–34.
42. Колосок А.М. Електронне урядування - шлях до формування соціально відповідальної держави. Актуальні проблеми економіки. 2015. №6. С. 417-421.
43. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 року № 3 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.kmu.gov.ua
44. Порядок інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади : наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 року № 327/225 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
45. Порядок надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” : наказ Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року. № 149 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
46. Про затвердження Положення про центральний засвідчувальний орган : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1451.
47. Про затвердження Порядку акредитації центру сертифікації ключів Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2004 року № 903.
48. Про затвердження Порядку обов'язкової передачі документованої інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1454.
49. Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1453.
50. Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 року № 1302.
51. Про схвалення Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 серпня 2013 р. № 587-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/587-2013-p>.
52. Про телекомунікації : Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
53. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення стандартів адміністративних послуг : наказ Мінекономіки від 12 липня 2007 року № 219 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.me.kmu.gov.ua.
54. Про затвердження Переліку і Порядку надання інформаційних та інших послуг з

- використанням електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” : наказ Державного комітету зв’язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року № 149. - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
55. Про затвердження Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1242 від 30 листопада 2011 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011 - %D0%BF](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011-%D0%BF).
 56. Про заходи щодо упорядкування державних, у тому числі адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2009 року № 737 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.kmu.gov.ua
 57. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22 травня 2003 року № 852- IV : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
 58. Про телекомунікації : Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
 59. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення стандартів адміністративних послуг : наказ Мінекономіки від 12 липня 2007 року № 219 : [Електронний ресурс] - Режим доступу : www.me.kmu.gov.ua.
 60. Про затвердження Переліку і Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” : наказ Державного комітету зв’язку та інформатизації України від 15 серпня 2003 року № 149. - Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
 61. Про затвердження Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1242 від 30 листопада 2011 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011 - %D0%BF](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011-%D0%BF).
 62. Про затвердження Порядку засвідчення наявності електронного документа (електронних даних) на певний момент часу : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року № 680.
 63. Про затвердження Порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1452.
 64. Про затвердження Порядку обов’язкової передачі документованої інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2004 року № 1454.

Інтернет-ресурси:

- 1) Держава у смартфоні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/2709578-derzava-u-smartfoni-na-bankovij-anonsu-vali-prezentaciu-dla-ekspertiv-i-gromadan.html>
- 2) Єдиний державний портал адміністративних послуг. Офіційний портал [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://posluga.gov.ua/>
- 3) Портал державних послуг "iGov". Офіційний портал [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://igov.org.ua/>
- 4) Всесвітній економічний Форум про глобальну конкурентоспроможність. URL: <https://www.weforum.org/>.
- 5) Міністерство цифрової трансформації України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua/ministry#section-legal>
- 6) Електронне урядування. URL: <https://egovua.wordpress.com/egov>.
- 7) Кабінет електронних сервісів. URL: <https://kap.minjust.gov.ua>.
- 8) Он-лайн Будинок Юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua>.

- 9) Державні послуги онлайн. URL: <https://diia.gov.ua>(дата звернення: 14.11.2020). 27. Гід з державних послуг. URL: <https://guide.diia.gov.ua> (дата звернення: 14.11.2020).
- 10) Динаміка використання Інтернет в Україні. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.marketing.kiis.com.ua>
- 11) UN Public Administration Glossary. URL: <https://publicadministration.un.org/en/About-Us/UNGlossary>.
- 12) Council of Europe / HELP online platform : сайт. URL: <http://help.elearning.-ext.coe.int/?lang=ru>
- 13) Council of Europe / Recommendations, resolutions and guidelines : сайт. URL: <https://www.coe.int/en/web/cdcj/recommendations-resolutions-guidelines>
- 14) Єдиний державний портал адміністративних послуг. URL: <https://my.gov.ua/>
- 15) Центр надання адміністративних послуг м. Харкова. URL: <https://dozvil.kh.ua/>
- 16) Моніторинг центрів надання адміністративних послуг у розрізі регіонів України: Моніторинг Міністерства економічного розвитку та торгівлі від 27.01.2017 р. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk>
- 17) Єдиний державний реєстр судових рішень : сайт. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>

14. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачас:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat> .

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

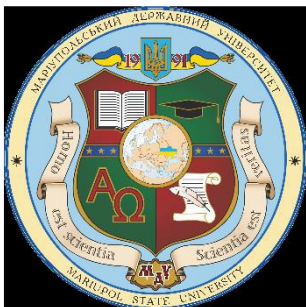
4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

Ресурси:

<https://prometheus.org.ua/> - Prometheus – Найкращі онлайн-курси України та світу

<https://www.ed-era.com/> - EdEra – студія онлайн-освіти

<https://www.prostir.ua/> - Громадський простір

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Адміністративні послуги та е-послуги
Освітня програма	Право
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Кафедра, яка здійснює викладання	Кафедра права
Викладач ПІБ, посада	Волік Вячеслав Вікторович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права МДУ
Електронна адреса викладача	v.volik@mu.edu.ua
Консультації (дата, час, можливості онлайн консультування)	Онлайн консультування Viber, Telegram, WhatsApp
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	https://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7314
Компетентності та програмні результати навчання	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК01.Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК02.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК03.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК04.Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК05.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК06.Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК07.Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК08.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК09.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК10.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>

ЗК11.Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12.Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Спеціальні компетентності:

СК01.Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

СК02.Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

СК03.Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК04.Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

СК05.Здатність використовувати систему електронного документообігу.

СК06.Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

СК07.Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

СК08.Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

СК09.Здатність впроваджувати інноваційні технології.

СК10.Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК11.Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

СК12.Здатність застосовувати ефективні управлінські інструменти публічного управління та адміністрування в органах державної та регіональної влади, місцевого самоврядування з урахуванням тенденцій сталого розвитку держави та Приазов'я зокрема.

Результати навчання:

РН1.Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН2.Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.

РН3.Уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою.

	<p>РН4.Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.</p> <p>РН5.Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>РН6.Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>РН7.Уміти організувати та брати участь у волонтерських/культурноосвітніх/спортивних проєктах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.</p> <p>РН8.Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.</p> <p>РН9.Знати основи електронного урядування.</p> <p>РН10.Уміти користуватися системою електронного документообігу.</p> <p>РН11.Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.</p> <p>РН12.Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.</p> <p>РН13.Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.</p> <p>РН14.Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.</p> <p>РН15.Застосовувати методи контролю якості у сфері професійної діяльності.</p> <p>РН16.Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.</p>
--	---

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/ кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінар.		
I-й	90/3	10/10	10/6	Реферат (есе, доповідь для обговорення), тест, кейсові завдання, портфоліо	Залік

Завідувачка кафедри _____

Вікторія ГРИГОР'ЄВА

Гарант ОП _____

Аліна НАДЕЖДЕНКО